

Nordea

Lägesrapport om solvens och finansiell ställning 2017

Nordea Livförsäkring Sverige AB

Publicerad 4 maj 2018

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3	D Värdering för solvensändamål	19
A Verksamhet och resultat	4	D1 Tillgångar.....	20
A1 Verksamhet.....	5	D2 Försäkringstekniska avsättningar.....	21
A2 Försäkringsresultat.....	5	D3 Andra skulder.....	22
A3 Investeringsresultat.....	6	D4 Alternativa värderingsmetoder.....	23
A4 Resultat från övriga verksamheter.....	6	D5 Övrig information.....	23
A5 Övrig information.....	6	E Finansiering	24
B Företagsstyrningssystem	7	E1 Kapitalbas.....	25
B1 Allmän information om företagsstyrningssystemet.....	8	E2 Solvenskapitalkrav.....	26
B2 Lämplighetskrav.....	8	E3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.....	26
B3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning.....	9	E4 Skillnader mellan standardformeln och använda interna modeller.....	26
B4 Internkontrollsystem.....	11	E5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet.....	26
B5 Internrevisionsfunktion.....	12	E6 Övrig information.....	26
B6 Aktuariefunktion.....	12	Bilagor	27
B7 Uppdragsavtal.....	12	Bilaga 1: Förkortningar.....	28
B8 Övrig information.....	12	Bilaga 2: Legal struktur Nordea Life & Pensions.....	29
C Riskprofil	13	Bilaga 3: Balansräkning, 31 december 2017.....	30
C1 Försäkringsrisk.....	14	Bilaga 4: Blanketter för kvantitativ rapportering (QRT).....	32
C2 Marknadsrisk.....	15		
C3 Kreditrisk (Motpartsrisk).....	16		
C4 Likviditetsrisk.....	17		
C5 Operativ risk.....	17		
C6 Övriga materiella risker.....	18		
C7 Övrig information.....	18		

Sammanfattning

Nordea Livförsäkring Sverige AB (publ), nedan NLP-SE, publicerar här för andra gången en rapport om sin solvens och finansiella ställning. Rapporten innehåller information om bolagets verksamhet, resultat, styrning, riskprofil, solvens och kapitalhantering.

NLP-SE är ett helägt dotterföretag till Nordea Life Holding AB som i sin tur ägs av Nordea Bank AB (publ). Nordea Life Holding AB har dotterföretag i samtliga nordiska länder. NLP-SE bedriver försäkringsverksamhet i Sverige och styrelsen har sitt säte i Stockholm.

Premieintäkterna steg från 15 960 564 TSEK under 2016 till 18 667 990 TSEK under 2017. Även försäkringsersättningar har ökat jämfört med 2016. Totalt uppgick försäkringsersättningar till 9 082 243 TSEK 2016 och 11 417 858 TSEK 2017. Fond- och Depåförsäkring står för såväl ökningen av premieinkomst som ökningen av försäkringsersättningar, medan traditionell försäkring och riskförsäkring haft relativt stabila premieinkomster och försäkringsersättningar jämfört med 2016.

Årets rörelseresultat blev 988 331 TSEK (788 731), en ökning med 25 procent. Intäkterna ökade jämfört föregående år främst som en följd av ökningen i förvalt kapital. Risk- och kapitalhanteringsprocessen är integrerad i NLP-SE för att säkerställa att tillräckligt med kapital är tillgängligt för att täcka alla risker som tagits över affärsplaneringsperioden.

Genom sin verksamhet utsätts NLP-SE för en rad risker. Dessa inkluderar försäkrings-, marknads-, kredit-, likviditets-, operativa, affärs- och strategiska risker. De två största riskerna när det gäller bidraget till solvenskapitalkravet är marknadsrisk och försäkringsrisk.

Som en del av risk- och kapitalhanteringsprocessen utför NLP-SE olika stress- och scenariotester både på kort sikt och över affärsplaneringsperioden. Resultaten visar att NLP-SE:s position är robust även vid svårare stress-scenarier. NLP-SE:s balansräkning i den finansiella redovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) inom ramen för svensk lagstiftning (lagbegränsad IFRS). NLP-SE:s solvensbalansräkning har upprättats i enlighet med IFRS och justerats enligt värderingskraven i Solvens II-regelverket.

Tillgångar som innehas för fondförsäkringsavtal utgör största delen av tillgångarna i Solvensbalansräkningen, följt av räntebärande värdepapper och fonder. Värderingsprinciperna bygger på värdering till verkligt värde med uppgifter

från oberoende källor. Värderingen av tillgångarna är densamma för de olika balansräkningarna. Skillnader som finns på vissa tillgångsslag beror på olika definition av var de olika tillgångarna hänför sig i de olika balansräkningarna.

Värderingen av försäkringstekniska avsättningar i NLP-SE följer antingen Solvens I för tjänstepensioner eller Solvens II för övrig livförsäkring. Värderingen av försäkringstekniska avsättningar enligt Solvens II görs på marknadskonsistenta grunder utifrån bästa skattning och med extra riskmarginal. Värderingen enligt Solvens I är densamma som den enligt lagbegränsad IFRS. De mest väsentliga antaganden som påverkar värderingen är de som avser annullationer och kostnader i värderingsmodellen, alla antaganden baseras i största mån på statistisk analys av historisk data. Övriga skulder värderas enligt IFRS.

NLP-SE tillämpar övergångsregler för vissa av aktieriskerna och för en liten del av kreditrisken tillhörande övrig livförsäkring. NLP-SE:s solvenskvot uppgick 31 december 2017 till 223% (utan övergångsregler 220%) vilket är något lägre än per 31 december 2016 då solvenskvoten uppgick till 230%.

Solvenskapitalkravet uppgick till 2 524 943 TSEK och minimikapitalkravet till 897 064 TSEK per 31 december 2017. Kapitalbasen har under hela 2017 överstigit solvenskapitalkravet och en utdelning till aktieägarna på 650 000 TSEK har gjorts under året.

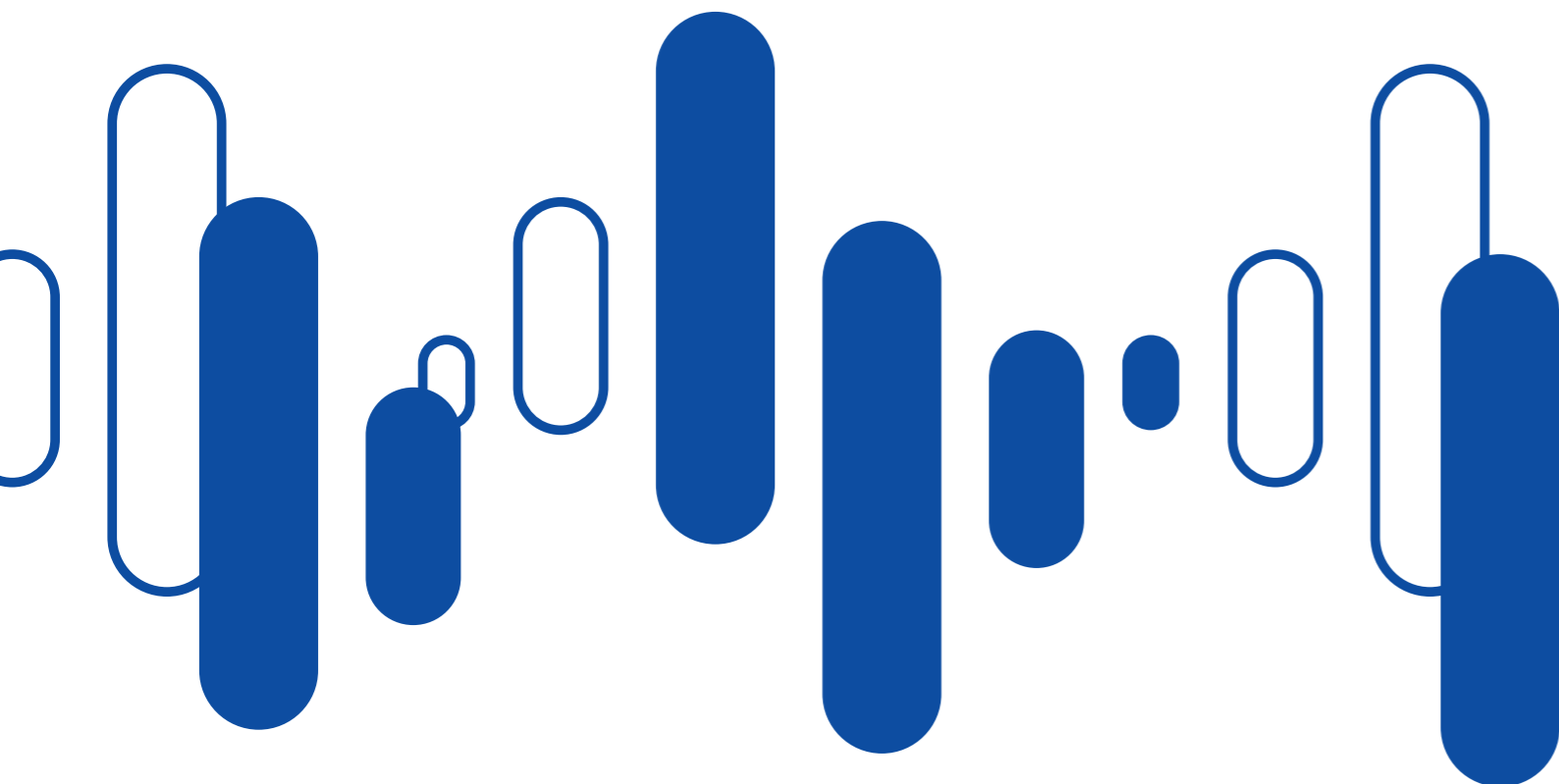
Tillgänglig kapitalbas per 31 december 2017 för att täcka solvenskapitalkrav (SCR) och minimikapitalkrav (MCR) redovisas i tabellen nedan.

Kapitalbas

Nivå, TSEK	Kapitalbaspost	SCR	MCR
Primärkapital nivå 1	Aktiekapital	1 000 000	1 000 000
	Balanserat resultat solvensbalansräkning	4 338 091	4 338 091
Primärkapital nivå 2	Förtagslån (medräkningsbart)	300 000	179 413
	Medräkningsbar kapitalbas	5 638 091	5 517 504
Summa			

NLP-SE:s styrelse godkände denna rapport vid sitt styrelsemöte den 2 maj 2018.

A Verksamhet och resultat

A Verksamhet och resultat

NLP-SE säljer pensions-, kapital- och riskförsäkringsprodukter till privatpersoner och företag genom Nordea Banks kontorsnät.

Den 31 december 2017 uppgick NLP-SE:s förvaltade kapital till 134 182 326 TSEK (117 897 985), och bruttopremierna uppgick till 18 667 990 TSEK (15 960 564). Tabell A1 visar det förvaltade kapitalets och bruttopremiernas utveckling. Det förvaltade kapitalet ökade med 14 procent under 2017 och bruttopremierna ökade med 17 procent. Rörelseresultatet ökade med 25 procent till 988 331 TSEK (788 731). Ökningen jämfört med föregående period beror huvudsakligen på ett ökat förvalt kapital i fond- och depåförsäkringsprodukter. Resultatet var högre än förväntat, främst drivet av den starka utvecklingen på de finansiella marknaderna under året.

Tabell A1 Nyckeltal för NLP-SE

TSEK	31 dec 2017	31 dec 2016	Förändr.
Förvalt kapital	134 182 326	117 897 985	14%
Summa bruttopremier	18 667 990	15 960 564	17%
- Livförsäkringsförpliktelser med rätt till andel i överskott	633 865	692 924	-9%
- Försäkring med index-reglerade förmåner och fondförsäkring	17 715 500	14 968 250	18%
- Övrig livförsäkring	318 625	299 390	6%
Rörelseresultat	988 331	788 731	25%

För NLP-SE gäller de äldre bestämmelserna enligt punkt 2 i övergångsbestämmelserna till lagen (2015:700) om ändring i försäkringsrörelselagen (2010:2043) för verksamhet som avser tjänstepensionsförsäkringar. För övriga livförsäkringar gäller försäkringsrörelselagen (2010:2043) med ändringar och tillägg från 1 januari 2016. NLP-SE omfattas därmed av två regelverk. De solvenstal som redovisas i tabeller och löp-text i denna rapport utgörs av en kombination av Solvens I och Solvens II om inget annat anges. De klasser som visas i tabell A1. innefattar följande typer av försäkringar:

- Livförsäkringsförpliktelser med rätt till andel i överskott: traditionell försäkring.
- Försäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring: fond- och depåförsäkring.
- Övrig livförsäkring: riskförsäkring.

Hädanefter kommer dessa klasser benämnas som traditionell försäkring, fond- och depåförsäkring samt riskförsäkring.

A1 Verksamhet

Koncernstruktur

NLP-SE är ett helägt dotterföretag till Nordea Life Holding AB i Stockholm som i sin tur ägs av Nordea Bank AB (publ). Nordea Life Holding AB har dotterföretag i samtliga nordiska länder, se bilaga 2. NLP-SE har sitt säte i Sverige och all verksamhet bedrivs i Sverige.

Tillsynsmyndighet och extern revisor

NLP-SE står under Finansinspektionens tillsyn¹.

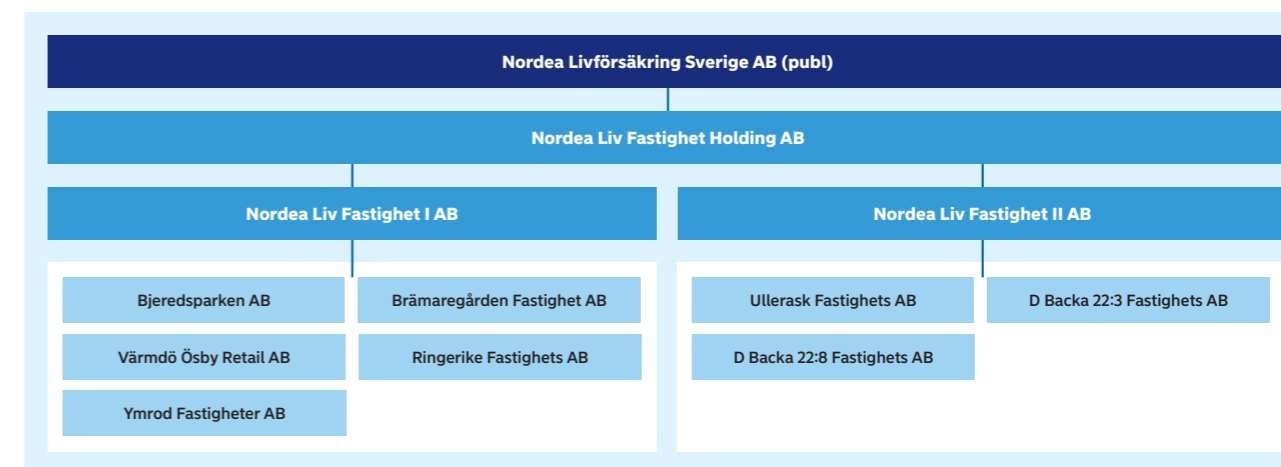
Öhrlings PriceWaterhouseCoopers AB² är den externa revisionsbyrån. Lena Eidmann är huvudansvarig revisor.

A2 Försäkringsresultat

För traditionella försäkringar med garantier sker sedan flera år tillbaka ingen nyteckning och därmed var nedgången i premier under 2017 till 633 865 TSEK förväntad och naturlig. Försäkringsersättningarna låg på ungefär samma nivå som 2016.

Bruttopremierna för fond- och depåförsäkring ökade under 2017 till 17 715 500 TSEK, en ökning med 18 procent jämfört med föregående år, vilket var i linje med förväntningarna. Försäkringserättningar har ökat för fond- och depåförsäkring jämfört med 2016. Ungefär halva beståndet utgörs av kapitalförsäkring som har återköpts i en högre utsträckning under 2017. Återköpen varierar dock över tiden och en ökning ett enskilt år behöver inte betyda en högre trend. Kapitalförsäkring är generellt mer lättflyktiga placeringar jämfört med pensionsförsäkring eftersom dessa kan återköpas till kontanter

Figur A1.1 NLP SE:s legala struktur, 31 december 2017

1) Finansinspektionen, Box 7821, SE-103 97 Stockholm, Sweden, besöksadress: Brunngatan 3, Stockholm, E-mail: finansinspektionen@fi.se. Tel: +46 8 408 980 00 (switchboard), Fax: +46 8 24 13 35.

2) Öhrlings PriceWaterhouseCoopers AB, 113 97 Stockholm, Stockholms län, besöksadress: Torsgatan 21, 113 21 Stockholm, Tel: +46 10 212 40 00, Fax: +46 10 214 30 00.

medan pensionsförsäkring normalt endast kan flyttas till en annan försäkringsgivare.

Premieintäkterna från riskförsäkring steg under 2017, främst till följd av en hög nyteckning av grupplivförsäkring. Beståndet av sjukförsäkringsprodukter har däremot legat på en jämn nivå under ett antal år med nyteckning ungefär i nivå

med avslutandet av försäkringar, vilket gör premieintäkterna relativt konstanta. Försäkringsersättningar för riskförsäkring omfattar även förändringar i reserverna för kända och okända skador. Försäkringsersättningarna var högre under 2016 på grund av en högre andel sjukskador, men har minskat tillbaka under 2017.

Tabell A2.1 Premier och försäkringsersättningar

TSEK	Traditionell försäkring	Fond- och depåförsäkring	Riskförsäkring	Total
2017				
Bruttopremier	633 865	17 715 500	318 625	18 667 990
Försäkringsersättningar	2 307 468	9 000 891	109 499	11 417 858
2016				
Bruttopremier	692 924	14 968 250	299 390	15 960 564
Försäkringsersättningar	2 405 980	6 546 995	129 267	9 082 243

Tabell A3.1 Investeringsresultat

TSEK	2017	2016
Finansiella tillgångar och fastigheter		
All avkastning tillhör tillgångar värderade till verkligt värde över resultaträkningen		
Traditionell försäkring		
Aktier och andelar	1 736 680	1 024 022
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	207 647	1 156 325
Derivat	132 877	-232 145
Fastigheter	71 665	82 299
Fond- och depåförsäkringar		
Placeringar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	7 605 229	6 559 295
Summa	9 754 098	8 589 796
Koppling mot resultaträkningen:		
Kapitalavkastning, intäkter	1 295 624	2 124 722
Orealiserade vinster	1 331 824	201 311
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar och dylikt	7 605 229	6 559 295
Kapitalavkastning, kostnader	-111 875	-64 788
Orealiserade förluster	-421 405	-280 225
Summa	9 699 397	8 540 316
Avgår kapitalförvaltningskostnader	54 701	49 481
Summa	9 754 098	8 589 796
Finansiella skulder som inte värderas till verkligt värde		
Räntekostnader förlagslån	-8 298	-8 503

A3 Investeringsresultat

Investeringar i värdepapperiseringar

NLP-SE äger två fonder som investerar i obligationer som är säkerställda av en pool av tillgångar som tex. fastigheter. Dessa obligationer utgör värdepapperiseringar, vilket innebär att riskerna (förlusterna) som uppkommer är fördelade på olika s.k. trancher med olika prioriteringsordning. De två fonder som NLP-SE äger uppfyller inte det nya kravet på att förvaltaren/sponsor skall hålla minst 5% av det totala kapitalet i värdepapperiseringen.

NLP-SE har ingen skyldighet att sälja dess fonder. En av fonderna är under avyttring och den andra har delvis avyttrats och delvis överförs till en ny andelsklass. I den nya

andelsklassen håller förvaltaren de lagstadgade 5% av kapitalet. NLP-SE har inte rätt att investera i nya fonder (värdepapperiseringar) som inte uppfyller kravet på att förvaltaren skall innehåva minst 5% av kapitalet.

A4 Resultat från övriga verksamheter

NLP-SE:s samtliga intäkter och kostnader härrör från försäkringsrörelsen. Produkterna säljs genom Nordeas kontorsnät, online, med hjälp av den egna säljkåren samt genom externa samarbetspartners.

A5 Övrig information

Inget att redovisa.

B Företagsstyrningssystem

B Företagsstyrningssystem

B1 Allmän information om företagsstyrningssystemet

Övergripande styrning i NLP-SE

NLP-SE styrs på övergripande nivå av Nordeas koncerndirektiv, NLP:s koncernövergripande riktlinjer och NLP:s ramverk för risktolerans samt riktlinjer och instruktioner. NLP-SE har ytterligare riktlinjer, anvisningar, processer och rutiner utifrån vad som behövs för att följa svensk lag och svenska affärskrav.

Riktlinjerna, anvisningarna, processerna och rutinerna säkerställer också att personer i centrala positioner innehar nödvändiga befogenheter, resurser och nödvändigt operativt oberoende för att utföra sina åtaganden. Dokumenten innehåller också kommunikations- och rapporteringsvägar.

Styrelsen

Styrelsen säkerställer att NLP-SE har en ändamålsenlig och transparent organisationsstruktur, med en tydlig åtskillnad av funktioner och ansvarsområden som borgar för en sund och effektiv styrning och gör så att tillsynsmyndigheten kan utföra effektiv tillsyn. Vidare säkerställer styrelsen att NLP-SE:s organisation har tillfredsställande kontroller i fråga om redovisning, kapitalförvaltning och finansiell ställning i allmänhet. Styrelsen är ytterst ansvarig för att säkerställa att det finns ändamålsenliga och effektiva system för intern kontroll och att dessa underhålls.

Styrelsen har fastställt och godkänt en instruktion för verkställande direktören (VD) som tydligt definierar dennes ansvarsområden och åtaganden gentemot styrelsen.

Styrelsen har beslutat att inte bilda något särskilt utskott, utan ansvaret vilar direkt på styrelsen, inklusive styrelsens revisionsutskott.

NLP-SE:s ledningsgrupp

VD säkerställer att företagets verkställande ledning arbetar i enlighet med styrelsens instruktioner och order. VD säkerställer att företagets redovisning följer gällande lagstiftning och att företagets ekonomi är ordnad på ett tillförlitligt sätt. VD förser styrelsen med den information som den behöver för att kunna utföra sitt uppdrag.

Nyckelfunktioner

Nyckelfunktionerna för riskhantering, regelefterlevnad och aktuariella frågor är en integrerad del av NLP-SE:s organisation.

Den fjärde nyckelfunktionen, internrevisionen, sköts via uppdragsavtal av Nordeakoncernens Group Internal Audit (GIA).

Nyckelfunktionernas roller och ansvarsområden beskrivs i avsnitten B3-B6.

Förändringar i organisation och styrning i NLP-SE under 2017

Inga ändringar i organisation och styrning har gjorts under 2017. Ledningsgruppens sammansättning under 2017:

- Johan Nystedt, VD
- Mia Henriksson, finanschef (CFO)
- Thomas Lönerstam, försäljningschef
- Karin Lidman & Louise Lizell, chefer för Products & Offerings
- Ann-Kathrin Trawe, operativ chef för IT och Kundenservice

Ersättningar

Styrelsen för Nordea Bank AB (publ) beslutar om riktlinjerna för ersättningar utifrån en särskild riskanalys, och säkerställer att dessa tillämpas och följs upp i enlighet med kompensationsutskottets förslag. Riktlinjerna för ersättningar godkänns av styrelsen för NLP-SE.

Riktlinjerna för ersättningar stärker NLP-SE:s möjligheter att rekrytera, utveckla och behålla motiverade, kompetenta och resultatintriktade medarbetare. NLP-SE erbjuder konkurrenskraftiga men inte marknadsledande ersättningar. NLP-SE erbjuder inte förtida avgångspensioner till anställda.

NLP-SE ser ersättningar utifrån ett helhetsperspektiv som tar hänsyn till vikten av dels välbalanserade men differentierade ersättningar utifrån verksamhetens behov och den lokala marknaden, och dels ersättningsystem som överensstämmer med och stödjer en sund och effektiv riskhantering.

Ersättningar ska inte uppmuntra överdrivet risktagande eller motverka NLP-SE:s långsiktiga intressen. NLP-SE har följande rörliga ersättningar:

Vinstandelsprogrammet syftar till att stimulera värdeskapandet för kunder och aktieägare, och erbjuds samtliga medarbetare i Nordeakoncernen. Prestationskriterierna för 2017 speglar Nordeakoncernens långsiktiga mål: avkastning på ekonomiskt kapital, avkastning på eget kapital samt kundnöjdhet.

Engångstillägg kan användas för att belöna medarbetare för särskilda prestationer som går utöver de krav eller förväntningar som finns, eller i samband med tillfälligt projektarbete.

Rörlig lönedel erbjuds utvalda chefer och specialister för att belöna en stark prestation. Individuella prestationer bedöms utifrån i förväg fastställda finansiella och icke-finansiella prestationskriterier.

Executive Incentive Programme (EIP) kan erbjudas för att rekrytera, motivera och behålla utvalda chefer och nyckelpersoner, och syftar till att belöna starka prestationer. EIP baseras på i förväg fastställda finansiella och icke-finansiella prestationskriterier på koncern-, affärsområdes-, enhets- och individnivå.

Väsentliga transaktioner under rapporteringsperioden

Inga väsentliga transaktioner har genomförts under perioden.

B2 Lämplighetskrav

NLP-SE bedriver verksamheten i enlighet med Nordeakoncernens lämplighetskrav som anges i riktlinjerna för val och bedömning av lämpligheten hos VD och andra viktiga befattningshavare, och i enlighet med Instructions for fit and proper requirements at Nordea Life & Pensions.

För att uppfylla lämplighetskraven måste en person ha och uppvisa de kvaliteter som krävs för att kunna utföra sitt uppdrag och ta det ansvar som hör till personens befattning i företaget. Dessa kvaliteter avser integriteten i det personliga agerandet och affärsutövandet, förmågan att göra sunda bedömningar samt tillräckligt med kunskaper, erfarenhet och yrkesmässiga kvalifikationer.

Bedömningen av huruvida en person är lämplig innefattar personens yrkesmässiga och formella kvalifikationer, kunskaper liksom relevant erfarenhet från försäkringsbranschen, andra delar av finansbranschen eller andra verksamheter och ska ta hänsyn till personens specifika uppdrag samt, i förekommande fall, personens kvalifikationer inom försäkring, ekonomi, redovisning, aktuariella frågor och ledning.

Bedömningen innefattar vidare personens ärlighet och omdöme i ekonomiska frågor utifrån iakttagelser av personlighet, beteende och affärsutövande, inklusive kriminella aspekter, ekonomiska aspekter eller tillsynsaspekter som är relevanta för bedömningen.

Bedömningen ingår i rekryteringsprocessen som utformats enligt Nordea Recruitment Policy, och utförs även löpande som en del i varje medarbetares regelbundna utvecklingssamtal.

B3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning

NLP:s övergripande riskhanterings- och kontrollsystem

Risk- och kapitalhanteringen i NLP-koncernen styrs av principer och rutiner i arbetsordningar, riktlinjer, instruktioner och anvisningar som gäller i hela organisationen. Alla bolag inom NLP (inklusive NLP-SE) omfattas av samma regler för internkontroll och riskhantering.

NLP:s riskhantering och internkontroll styrs på övergripande nivå av NLP Risk Management Strategy, NLP Risk Management Policy, NLP Risk Appetite Framework samt Nordeas koncerndirektiv. Detta är införlivat i verksamheten via nyckelprocesser för risk- och kapitalhantering, regelbundna rapporter till huvudintressenter samt ytterligare instruktioner och dokument.

Riskhanteringen och internkontrollen utförs i enlighet med Policy for Internal Control in the Nordea Group. Riktlinjerna bygger på olika principer, bland annat en tydlig och transparent organisation, åtskillnad av funktioner och tillämpning av dualitetsprincipen. Internkontrollen beskrivs närmare i avsnitt B4.

Riskkultur

NLP-SE tillämpar samma internkontrollrutiner som Nordeakoncernen genom att fastställa tydliga roller och ansvarsområden samt genom att upprätthålla en transparent styrningsstruktur. NLP-SE verkar för en sund riskkultur genom att följa NLP Risk Management Strategy. Regelbunden utbildning och kommunikation samt ändamålsenliga incitament och belöningar för medarbetarna hör till de initiativ som främjar en sund riskkultur.

I Nordeakoncernen ansvarar affärsenheterna själva för den proaktiva riskhanteringen i den dagliga verksamheten, inklusive rapportering av eventuella problem, och för att bedriva verksamheten inom uppsatta limiter. Att införa effektiva kontroller samt att följa upp dessa ingår också i affärsenheternas ansvar.

Riskhanteringsstrategi

NLP Risk Management Strategy godkänns av NLP-SE:s styrelse. De viktigaste principerna i strategin är:

- Att riskerna håller sig inom NLP:s ramverk för risktolerans, limiter, budget och överväganden om avkastning, samt att de är tydliga och kan kontrolleras, övervakas och rapporteras. Risker därutöver bör undvikas.
- Att ha ett sammanhängande och konsekvent globalt/lokalt system för riskhantering och internkontroll.
- Att ha en riskhanteringsfunktion som fungerar som riskpartner gentemot verksamheten.
- Att uppfylla framtida lagkrav som påverkar hanteringen av risker och kapital.

Risktolerans

Styrelsen har det yttersta ansvaret för NLP-SE:s övergripande risktolerans och beslutar om principerna för hur risktoleransen ska hanteras.

Utgångspunkten för NLP-SE:s risktolerans är den samlade affärsstrategin och tillgänglig kapitalbas. Risk Appetite Framework täcker in de centrala riskerna för NLP-SE. På aggregerad nivå delas dessa upp i finansiell risk, försäkringsrisk, affärsrisk, operativ risk, solvensrisk och compliancerisk.

För varje riskkategori allokerar NLP-koncernen övergripande limiter till NLP-SE. Limiterna fördelas sedan vidare inom NLP-SE. NLP-SE har ytterligare limiter som krävs enligt lag eller som är framtagna av affärsmässiga skäl.

Ramverket för risktolerans uppdateras minst en gång om året för att säkerställa att riskhanteringsstrategin är lämplig och effektiv.

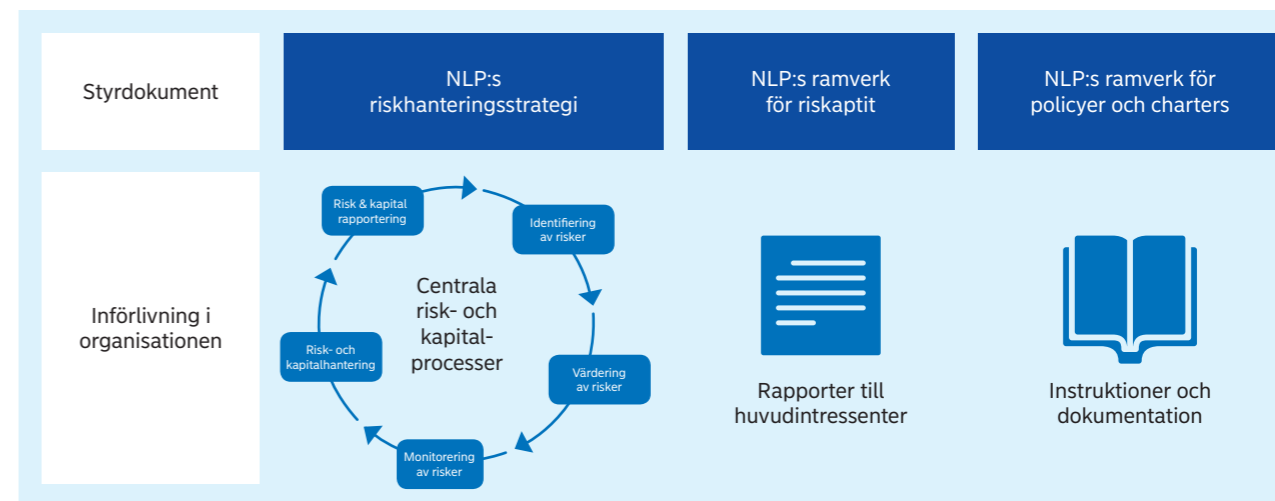
Riskhanteringsprocess

NLP-koncernen har en konsekvent och sammanhållen risk- och kapitalhanteringsprocess med identifiering, värdering, monitorering, hantering och rapportering av risker och deras kapitalpåverkan.

Identifiering av risker

Identifieringen av risker görs som en del av den ordinarie verksamheten i form av både top-down- och bottom-up-processer. Tillvägagångssättet top-down innefattar framväxande risker och strategiska risker, medan bottom-up bland annat avser den interna bedömningen av risker och kontroller (risk control self-assessment) liksom bedömningar i samband med ändringsgodkännanden.

Figur B3.1 Riskhanterings- och internkontrollsystem

Värdering av risker

Värdering av risker görs kvantitativt och/eller kvalitativt för att bedöma sannolikheten för och effekterna av olika typer av risker. De metoder som används är bland annat:

- Exponeringsanalys
- Stress- och scenariotester
- Expertbedömningar
- Framåtblickande bedömningar

Monitorering av risker

Risker monitoreras i förhållande till riskförklaringar och limiter.

Hantering av risker

Riskerna hanteras på alla nivåer i organisationen, både genom strategiska beslut och genom den dagliga ledningen av verksamheten. NLP-SE kan 1) acceptera den identifierade risken på befintlig risknivå, 2) undvika den genom att ta bort det som orsakar risken eller 3) hantera den genom att vidta åtgärder som påverkar antingen sannolikheten för eller effekterna av händelsen om risken skulle materialiseras (till exempel genom återförsäkring eller risksäkring).

Rapportering av risker

Risk- och kapitalrapportering görs regelbundet för att stötta affärsbeslut och övervaka/kontrollera att verksamheten bedrivs i linje med fastställd risktolerans och befintliga limiter. Olika typer av rapporter har olika rapporteringsintervall, från veckovis till en gång om året. Målgruppen beror på rapportens innehåll. Bland annat finns rapporter för riskorganisationen, NLP-SE:s ledning, Asset and Liability Committee (ALCO), NLP-SE:s styrelse, NLP-koncernen och tillsynsmyndigheter.

Risk- och kapitalbeslut

Med Asset and Liability Management (ALM) menas matchning mellan tillgångar och skulder. ALM-matrisen är en central del i införandet av riskhanteringsstrategin i den dagliga verksamheten. Den fastställer de olika överväganden som ska ställas mot varandra i samband med såväl kortsiktiga som långsiktiga beslut. De rör konkurrenskraft, lagkrav, lönsamhet och kapitalkrav.

Figur B3.2 ALM-matrisen

Riskhanteringsfunktionen

Den globala riskhanteringsfunktionen är en viktig funktion och ett samlingsnamn för NLP-koncernens riskhanteringsfunktion och de lokala riskhanteringsfunktionerna. För att säkerställa en konsekvent riskhantering finns ett så kallat CRO Forum. Arbetsordningen för CRO Forum fastställer forumets syfte och ansvarsområde.

Riskhanteringsfunktionen tillhandahåller riskunderlag för affärsbeslut i olika beslutsfattande instanser.

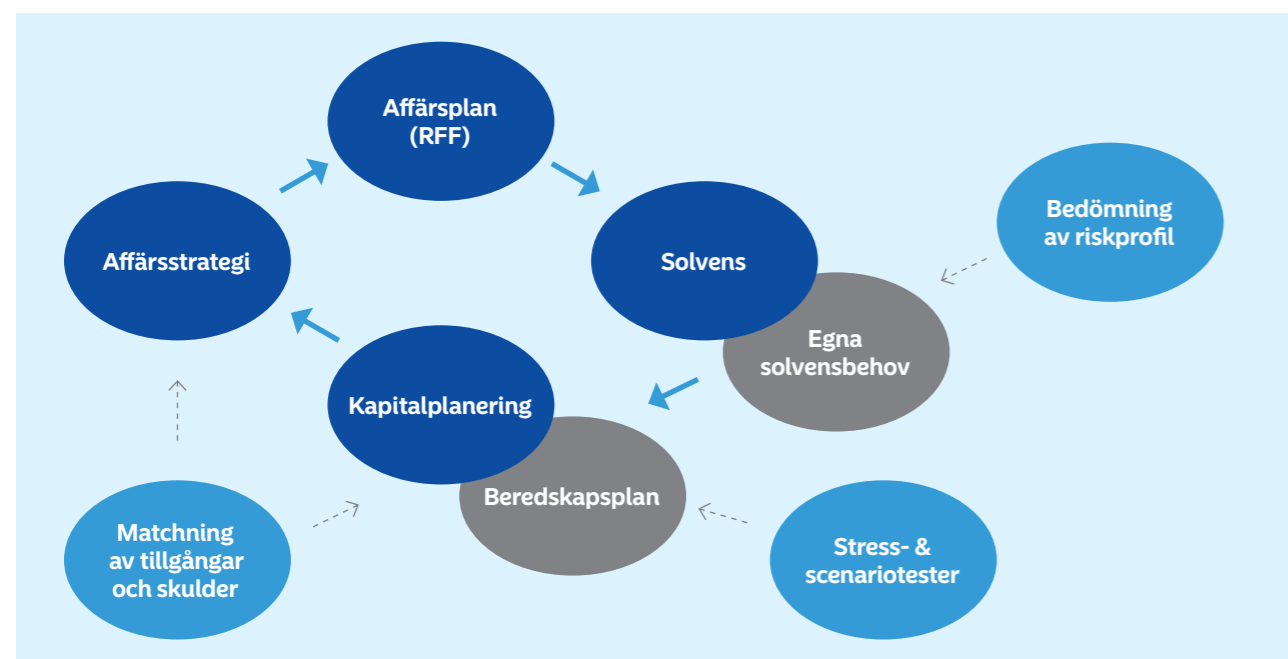
I NLP-SE är Chief Risk Officer (CRO) medlem i ALCO och CRO ger NLP-SE:s styrelse råd i riskfrågor.

Risk- och kapitalhantering

Kapitalhanteringen ska säkerställa att NLP-SE har tillräckligt med kapital för att täcka alla risker under den planerade verksamhetsperioden, även under stressade förhållanden. Kapitalnivån måste vara tillräcklig för att uppfylla såväl interna som externa kapitalkrav.

Kapitalplaneringen grundas på centrala delar i NLP-SE:s affärsplan/rullande finansiella prognoser. En aktiv kapitalplanering säkerställer att NLP-SE har beredskap att vidta nödvändiga kapitalåtgärder (oavsett konjunkurläge), uppfylla nya kapitaltäckningsregler och fullfölja strategiska och affärsrelaterade mål. Processen tar hänsyn till makroekonomiska, affärsrelaterade och framväxande risker.

Figur B3.3 Kapitalhantering

NLP-SE:s egna solvenskapitalbehov bedöms utifrån:

- NLP-SE:s riskprofil i förhållande till de underliggande antagandena i standardformeln enligt Solvens II.
- Områden i verksamheten som inte ingår i NLP-SE:s solvenskapitalkrav enligt standardformeln.

NLP-SE:s kapitalpolicy fastställer mål för NLP-SE:s kapitaliseringsnivåer. Den aktuella kapitalpositionen och kapitalpolicyn beskrivs i avsnitt E.

Utfallet från kapitalhanteringen redovisas i risk- och kapitalrapporten, som skickas till tillsynsmyndigheten under namnet ORSA-rapporten.

ORSA-rapporten – intervall och tidpunkter

ORSA-rapporten sammanställs minst en gång om året och skickas till styrelsen för granskning och godkännande. Omständigheter som innebär att det kan behövas en extra ORSA-rapport finns dokumenterad i NLP Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) Policy.

ORSA-rapporten skickas till tillsynsmyndigheten inom två veckor från styrelsens godkännande. Utfallet från ORSA distriberas till huvudintressenter och dokumenteras i ett ORSA-register.

Roller och ansvar i ORSA-arbetet

NLP-SE:s styrelse deltar aktivt i risk- och kapitalhanteringen i NLP, bland annat genom att kartlägga risker, styra hur bedömningar ska genomföras, granska resultaten och säkerställa att resultaten och slutsatserna dokumenteras och kommuniceras internt. Styrelsens arbete med risk- och kapitalprocesserna liksom med riskhantering och internkontroll beskrivs närmare i styrelsens årliga arbetscykel.

Affärsområdena är involverade i bedömningen av vilka scenarier som bör testas, genom att kartlägga potentiella hot mot verksamheten liksom olika strategiska scenarier.

B4 Internkontrollsystem

NLP-SE:s internkontroll styrs av Policy for Internal Control of the Nordea Group. Riktlinjerna anger grundprinciperna för internkontroll och utgörs av internkontrollsystemet, kontrollmiljön och kontrollprocesserna. De olika delarna i det interna kontrollsystemet är:

- styr- och kontrollmiljö
- riskvärdering
- kontrollaktiviteter

- information och kommunikation, samt
- övervakande aktiviteter (inklusive rapportering av utfall och brister)

Riktlinjerna bygger på olika principer, bland annat en tydlig och transparent organisation, åtskillnad av funktioner och tillämpning av dualitetsprincipen.

NLP-SE tillämpar en modell med "tre försvarslinjer" som utgör grunden för en tydlig fördelning av roller och ansvar i organisationen. Det här är en huvudprincip för NLP-SE:s riskhantering och internkontroll.

Den första försvarslinjen i NLP-SE utgörs av affärsverksamheten. Den andra försvarslinjen utgörs av följande funktioner: Risk Management Function (riskhanteringsfunktionen), Compliance Function (regelefterlevnadsfunktionen) och Actuarial Function (aktuariefunktionen). Den tredje försvarslinjen utgörs av Nordeakoncernens internrevisionsfunktion.

Compliance (Regelefterlevnadsfunktionen)

Compliance i NLP-SE är en oberoende nyckelfunktion som upprättats enligt kraven i Solvens II. Samtidigt ingår funktionen i Nordeakoncernens regelefterlevnadsfunktion, Group Compliance.

Group Compliance har olika avdelningar som täcker in samtliga risker på regelefterlevnadsområdet, och dessa arbetar mot vart och ett av affärsområdena. Compliance-funktionens syfte är att ge en oberoende, riskbaserad syn på hur lagar, bestämmelser, affärsprinciper, etiska riktlinjer, god affärsed och internationella regler som gäller för NLP-SE efterlevs. Detta sker genom att funktionen kartlägger risker och hjälper de ansvariga riskägarna att hantera dem på ett effektivt sätt.

Chefen för NLP-koncernens Compliance-funktion har en funktionell rapporteringslinje till Compliance-eftern för affärsområdet Wealth Management i Nordeakoncernen och en legal rapporteringslinje till VD och styrelse.

NLP-SE:s Compliance Officer har en funktionell rapporteringslinje till chefen för NLP-koncernens Compliance-funktion och en legal rapporteringslinje till NLP-SE:s VD och styrelse.

Compliance-funktionen ska ha det mandat, den kompetens, de resurser och tillgång till den relevanta information som krävs för att kunna vara effektiv.

Ansvarsområdena för NLP-SE:s Compliance-funktion beskrivs i NLP-koncernens riktlinjer för regelefterlevnad och innefattar att identifiera, värdera, monitorera, kontrollera och

Figur B4.1 Försvarslinjer i NLP-SE

Första försvarslinjen	Andra försvarslinjen	Tredje försvarslinjen
<ul style="list-style-type: none"> • Ansvarig för sin egen riskhantering och för att bedriva verksamheten i enlighet med det godkända ramverket för intern kontroll och riskhantering och inom de föreskrivna limiterna för riskexponering. • Hit hör att identifiera, utvärdera, säkerställa kvalitet och rapportera eventuella frågor som hänför sig till alla betydande finansiella och icke-finansiella risker. 	<ul style="list-style-type: none"> • Oberoende kontroll- och riskfunktioner med uppdrag och mandat att stödja och utmana den första försvarslinjen i identifieringen och hanteringen av risk och regelefterlevnad. • Ansvarig för att utarbeta ramverk och processer för intern kontroll, riskhantering och regelefterlevnad • Funktionerna ska vidare försäkra sig om att verksamheten bedrivs på ett effektivt och väl avvägt sätt, att den finansiella och icke-finansiella rapporteringen (både den externa och interna) är tillförlitlig, och att lagar, regler, myndighetskrav och Nordeas/NLP:s egna regler efterlevs. 	<ul style="list-style-type: none"> • Group Internal Audit (GIA) är en oberoende enhet. GIA utvärderar det interna kontrollramverket, dvs huruvida alla betydande risker identifieras, rapporteras på korrekt sätt och kontrolleras. GIA stödjer styrelsen när det gäller att skydda tillgångar och anseende.

rapportera compliance-risker i NLP-SE. Riktlinjerna för regelefterlevnad godkänns av styrelsen och granskas en gång om året.

NLP-SE:s Compliance-funktion utför sitt uppdrag via ett antal centrala rutiner:

- Identifiera compliance-risker och utföra monitoreringar och kontroller för att säkerställa att riskerna hanteras av relevanta funktioner i bolaget. Detta inkluderar regelbunden uppföljning av förändringar i gällande regelverk.
- Utföra monitoreringar och kontroller i enlighet med en strukturerad och väldefinierad monitoreringsplan.
- Presentera en årlig aktivitetsplan för VD och styrelse.
- Bistå med råd och stöd till personal, VD och styrelse gällande regelverk och utvärdera hur ändrade regelverk påverkar NLP-SE. I tillägg till detta ska Compliance även hålla ledning och styrelse uppdaterade på utvecklingen i relevanta regelverk.
- Informera och utbilda anställda, när detta bedöms relevant, gällande nya eller ändrade regelverk och aktivt bidra till en sund compliancekultur i NLP-SE.
- Säkerställa att nya eller materiellt ändrade produkter, tjänster, marknader, processer och IT-system samt större ändringar i det operativa arbetet och /eller organisationen i NLP-SE är i enlighet med relevant regelverk.
- Regelbundet, åtminstone kvartalsvis, rapportera till VD och styrelse gällande risker och eventuella brister i regelefterlevnaden.

B5 Internrevisionsfunktion

Internrevisionen i NLP-SE hanteras av GIA (Group Internal Audit). De interna reglerna för funktionen finns i arbetsordningen för GIA (Charter for Group Internal Audit), i metodbeskrivningen Nordea way och i kompletterande standardrutiner (standard operating procedures).

Enligt arbetsordningen ska GIA hjälpa ledningen att skydda organisationens tillgångar, anseende och hållbarhet. GIA gör detta genom att:

- Bedöma huruvida alla betydande risker har kartlagts och rapporterats av ansvariga chefer och riskfunktionen till styrelsen, dess utskott och verkställande ledning.
- Bedöma huruvida alla betydande risker kontrolleras på rätt sätt, och utmana verkställande ledningen att förbättra effektiviteten i styrningen, riskhanteringen och internkontrollerna.

Arbetsordningen för GIA godkänns av styrelsen i NLP-SE och innehåller information om GIA:s syfte, ansvarsområden, organisation, mandat, oberoende, kompetens och sekretessåtgående liksom dess rapporterings- och uppföljningsarbete. Som framgår av arbetsordningen ska GIA:s medarbetare inte delta i arbetet i andra funktioner, i själva verksamheten eller i arbetet med att ta fram och välja ut riskmodeller eller andra riskhanteringsverktyg. Arbetsordningen för GIA följer obligatoriska internationella standarder för yrkesmässigt utövande av internrevision och de etiska riktlinjer som publicerats av The Institute of Internal Auditors.

B6 Aktuariefunktion

Aktuariefunktioner finns på koncernnivå i NLP och i varje lokalt bolag. Funktionerna styrs på övergripande nivå av Global Actuarial Function Charter. NLP-koncernens olika aktuariefunktioner har ett nära samarbete, utbyter erfarenheter och beslutar gemensamt om ramverk för att säkerställa en effektiv global aktuariefunktion.

De lokala aktuariefunktionerna ansvarar för en oberoende granskning av

- Beräkningarna av försäkringstekniska avsättningar enligt solvensreglerna, det vill säga beräkning av bästa skattning och fastställande av parametrar.
- Nyteckningsrisker och försäkringsrisker och hur dessa är

kopplade till återförsäkring och försäkringstekniska avsättningar enligt solvensreglerna.

- Återförsäkringsstrategin och dess relation till nyteckning och befintligt försäkringsbestånd samt hur den beaktas vid upprättandet av försäkringstekniska avsättningar.

NLP-koncernens aktuariefunktion ansvarar för att ta fram konsistenta styrdokument för hela koncernen och för att stödja och utmana de lokala aktuariefunktionerna, samt hjälpa till om intressekonflikter uppstår. Koncernens aktuariefunktion bedömer också specifika risker på koncernnivå.

I NLP-SE:s organisation ansvarar CFO för aktuariefunktionen. Aktuariefunktionens oberoende säkerställs genom det obligatoriska deltagandet i NLP-SE ALCO samt att aktuariefunktionen rapporterar direkt till styrelsen.

Minst en gång per år tar aktuariefunktionerna, både NLP-koncernens och de lokala, fram en skriftlig rapport. Rapporten innehåller aktiviteter som utförts sedan föregående rapport och redovisar resultat, kartlagda brister, rekommendationer och en uppföljning av föregående års rekommendationer.

B7 Uppdragsavtal

Uppdragsavtalen upprättas enligt Nordea Sourcing Policy, NLP-SE Outsourcing Policy och Rutin uppföljning av uppdragsavtal.

Policyn anger principerna för:

- Kriterierna som används för att bedöma huruvida relationer som omfattas av uppdragsavtal är kritiska.
- Innehållet i uppdragsavtal med leverantörer.
- Rapporteringen till tillsynsmyndigheter.
- Övervakningen och rapporteringen av uppdragsavtal.

Följande funktioner/uppgifter hanteras av Nordea Bank AB och betraktas därför som koncerninterna uppdragsavtal:

- Portföljförvaltning och placeringsverksamhet som tillhandahålls av Nordea Investment Management AB, inklusive förvaltning av NLP-SE:s tillgångar, hantering av derivat, valutatjänster och hjälp med valet av externa kapitalförvaltningsprodukter.
- Distributionskanal via Nordea Banks kontorsnät (delvis), inklusive rutiner för kundkännedom samt åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.
- IT-förvaltning och IT-tjänster som levereras till NLP-SE, som ingår i Nordeakoncernens IT Service Entity-avtal i Nordea Bank AB och omfattas av avtalet om koncernintern verksamhet (Agreement for Intra Group Operations). I koncernens IT-organisation är NLP-SE:s IT en del av Wealth Management IT.
- Internrevision som levereras till NLP-SE av Nordeakoncernens funktion Group Internal Audit.
- Nordea Bank Danmark tillhandahåller vissa beräkningar, metoder och modeller.
- Nordea Livsförsäkring Norge AS tillhandahåller vissa administrativa tjänster för placeringsverksamheten genom en koncerngemensam intern funktion.

Följande uppgifter hanteras utanför Nordea-koncernen och betraktas därför som externa uppdragsavtal:

- Aberdeen Asset Management AB tillhandahåller fastighetsförvaltning.

B8 Övrig information

Styrelsen utvärderar årligen styrningsstrukturen och resurserna för den, för att säkerställa dels en robust och heltäckande struktur, dels ett effektivt riskhanterings- och kontrollsystem.

C Riskprofil

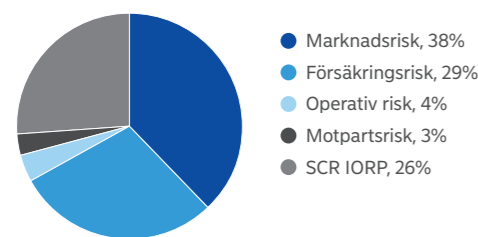
C Riskprofil

NLP-SE är exponerat för en mängd olika risker i sin verksamhet, bland annat försäkrings-, marknads-, kredit- och likviditetsrisker samt operativa risker, affärsrisker och strategiska risker. De två största riskerna sett till andel av NLP-SE:s kapitalkrav är:

- Marknadsrisk som uppstår genom placeringsgarantier och bristande matchning i fråga om tillgångarnas och skuldernas duration för traditionell försäkring. Fond- och depåförsäkringar medför också marknadsrisk för NLP-SE eftersom framtida intäkterna är beroende av fond- och depåförsäkringarnas samlade värde som skulle minska om marknadsvärdena sjönk. Marknadsrisken utgör cirka 38 procent av NLP-SE:s totala solvenskapitalkrav.
- Försäkringsrisk som bland annat beror på osäkerhet i annullationsantaganden (exempelvis att försäkringar flyttas eller återköps i förtid) och risk för ökade driftkostnader. Försäkringsrisken utgör cirka 29 procent av solvenskapitalkravet.

NLP-SE omfattas av två regelverk. För tjänstepensionsförsäkringar beräknas solvenskapitalkravet enligt Solvens I (SCR IORP) vilket inte beskrivs i detta avsnitt. Därför är det endast för övrig livförsäkring som solvenskapitalkravet beräknas enligt Solvens II. I figur C1 har kapitalkravet för tjänstepensionsförsäkringar, SCR IORP, lagts till för att visa det totala kapitalkravet. Kapitalkravet för SCR IORP är inte uppdelat på olika risktyper, dock täcker det samma risker.

Figur C1 Solvenskapitalkrav (SCR) fördelat på risktyper, 31 december 2017

Riskerna hanteras genom NLP-SE:s riskhanterings- och kontrollsystem som beskrivs i avsnitt B3.

Stress- och scenariotester

I NLP-SE:s regelbundna risk- och kapitalrapportering ingår diverse stress- och scenariotester, bland annat:

- Stresstester enligt standardformeln i Solvens II.
- Ögonblicksstresser.
- Omvända stresstester.
- Affärsriskscenarier som tar hänsyn till de centrala riskerna i verksamheten.
- Makroekonomiska scenarier som mäter effekten av framväxande trender och stresstestar motståndskraften i NLP-SE mot historiska och potentiella framtida makroekonomiska kriser.

Stress- och scenariotesterna diskuteras i verkställande ledningen och styrelsen. NLP-SE samarbetar med övriga bolag i koncernen vid utvecklingen av stress- och scenariotesterna.

C1 Försäkringsrisk

Försäkringsrisk definieras som risken för förlust eller negativ förändring avseende försäkringsförpliktelsevärde till följd av ändrade nivåer och trender eller ändrad volatilitet beträffande dödlighet, sjuklighet, driftskostnader och annullationer. En sådan förändring leder till att försäkringsförpliktelsevärden ökar och kapitalbasen minskar.

Beräkning och analys av försäkringsrisk

Försäkringsrisker hanteras huvudsakligen med hjälp av aktuariella metoder, hälsoprövningar, återförsäkringsavtal och stresstester, samt genom att göra lämpliga försäkringstekniska avsättningar. Erfarenhetsanalyser och jämförelser av antaganden mot verkliga utfall görs minst en gång per år.

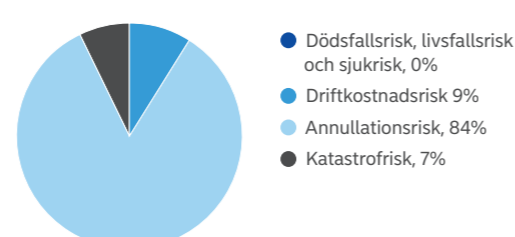
NLP-SE beräknar försäkringsrisker via standardformeln i Solvens II och genom att mäta balansräkningens känslighet för stressade scenarier via regelbundna stress- och scenariotester. NLP-SE har klarat samtliga stresstester som genomförts.

Beräkningen av försäkringsrisker med hjälp av standardformeln i Solvens II visar att annullationsrisk har störst inverkan på NLP-SE:s solvenskapitalkrav (se figur C1.1).

NLP-SE:s exponering för försäkringsrisk har under rapporteringsperioden ökat. Försäkringsrisken utgör cirka 29% (20%) av solvenskapitalkravet per 31 december 2017. Ökningen förklaras av lägre driftskostnader vilket i sin tur bidragit till ett högre solvenskapitalkrav för annullationsrisken.

Metoden för beräkningen av solvenskapitalkravet har däremot inte ändrats i någon betydande omfattning under året.

Figur C1.1 SCR fördelat på typer av försäkringsrisk, 31 december 2017

Sparförsäkringar är de som bidrar mest till livförsäkringsrisken. Riskförsäkringarna bidrar också till livförsäkringsrisken men bara marginellt då risken för dessa bara avser ett år framåt i tiden. Annullationsrisk definieras som risken för möjlig avvikelser mellan de faktiska och antagna annullationsfrekvenserna. Annullationsrisk härrör främst från fond- och depåförsäkringar där framtida vinster ingår i kapitalbasen enligt Solvens II. Risken är kopplad till försäkringstagarnas beteende och begränsas genom att erbjuda kunderna långsiktigt hållbara produkter. Driftskostnadsrisk definieras som risken för förlust eller negativ förändring i försäkringsförpliktelsevärde till följd av förändrad nivå, trend eller volatilitet i fråga om kostnader för att uppfylla försäkringsförpliktelsevärden. Risken begränsas genom kostnadsmedvetenhet och uppföljning.

Annullations- och driftskostnadsrisken stresstestas, kontrolleras och rapporteras varje månad i solvensberäkningarna. De antaganden och parametrar som ligger till grund för beräkningarna valideras minst årligen. Det finns en särskild godkännandeprocess för nya produkter.

Hantering av försäkringsrisk

Hantering av försäkringsrisk, till exempel genom hälsoprövning och avtalsvillkor, sker i enlighet med teckningspolicyn för försäkringsrisker. Policyn har tagits fram för att säkerställa robusta processer för teckning av försäkringar och en sund rådgivning till kunderna.

Rutinerna för teckning och ändring av försäkringar säkerställer att alla nya kunder behandlas på ett rättvist och etiskt korrekt sätt samt att enskilda risker godkänns eller avvisas på välinformerade grunder. Tecknings- och ändringsregelverken innebär att liv- och sjukförsäkringar tecknas efter fastställda hälsoprövningsregler och medför att NLP-SE kan hantera försäkringsrisker på ett effektivt sätt och samtidigt erbjuda kunderna rättvisa premier och villkor. Tecknings- och ändringsregelverken gör också att NLP-SEs avsättningar blir stabilare och att försäkringsrisken kan monitoreras med större noggrannhet.

Aktuariefunktionen lyfter fram risker och lämnar rekommendationer samt ger sina synpunkter på teckningspolicyn. Aktuariefunktionen granskar teckningspolicyn årligen och i samband med ändringar.

Återförsäkring

NLP-SE:s återförsäkringsprogram täcker enskilda dödsfalls- och sjukrisker och innehåller individuella limiter för självbehåll. Syftet med återförsäkringsprogrammet är att minska volatiliteten i försäkringsersättningarna och ge ett stabilare riskresultat.

Nyteckning med stora enskilda riskexponeringar tecknas med fakultativ återförsäkring (individuellt bedömning per exponering).

Återförsäkringsprogrammet övervakas månadsvis via riskresultatet per produktkategori. Aktuariefunktionen ansvarar för att granska återförsäkringsstrategin och -programmet.

Produktgodkännande

NLP-SE har en metod för förändringshantering som beskrivs närmare i avsnitt C5 Operativ risk. Här ingår en särskild godkännandeprocess för nya produkter, som bland annat innefattar en bedömning av lönsamhet, risktolerans och kapitalkrav.

Specialföretag (Special purpose vehicles)

NLP-SE använder sig inte av några specialföretag för hanteringen av försäkringsrisker.

Förändringar i försäkringsriskprofilen

Inga väsentliga förändringar har skett under rapporteringsperioden i NLP-SE:s försäkringsriskprofil eller i sättet som försäkringsriskerna beräknas.

C2 Marknadsrisk

Marknadsrisk uppstår till följd av värdeminskning i olika tillgångar och till följd av skillnaden i värdeutveckling mellan tillgångar och skulder i traditionella försäkringar när marknadsräntor ändras. I traditionella försäkringar blir effekten av värdeminskningar att NLP-SE löper större risk att få finansiera utfästa garantier och att avgiftsintäkterna minskar. I försäkringar där försäkrad står för den finansiella risken blir effekten att NLP-SE:s avgiftsintäkter minskar.

Riskförsäkring har icke-materiella marknadsrisker då majoriteten av försäkringarna är engångsutbetalda varför fondering av medel över längre tid inte förekommer i någon större omfattning.

Beräkning och analys av marknadsrisk

Marknadsrisk härrör bland annat från tillgångarna som tillhör traditionella försäkringar och uppstår till följd av utfästa garantier. NLP-SE står för den direkta marknadsrisken för dessa produkter, vilket motsvarar risken att avkastningen inte är tillräcklig för att täcka de garanterade åtagandena.

Även fond- och depåförsäkringarna bidrar till marknadsris-

ken i NLP-SE, eftersom det bidrar med framtida vinster som ingår i solvensbalansräkningen. En minskning av värdet på såväl traditionell försäkring som fond- och depåförsäkring till följd av ogynnsamma kursrörelser skulle minska dessa framtida vinster och därmed kapitalbasen i solvensbalansräkningen.

Marknadsrisk uppstår också i samband med investering av eget kapital. Det egna kapitalet investeras separat från försäkringstagarnas tillgångar, och NLP-SE står för den direkta marknadsrisken.

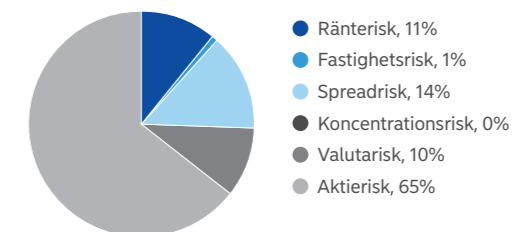
Marknadsrisker beräknas via standardformeln i Solvens II, exponeringsmått för placeringstillgångar, Value-at-Risk-analyser (VaR), balansräkningsprognoser samt stress- och känslighetsanalyser. NLP-SE har klarat samtliga stresstester som genomförts. Marknadsrisk kontrolleras mot risktolerans och risklimiter.

Standardformeln i Solvens II

Beräkningen av marknadsrisk med hjälp av standardformeln i Solvens II visar att det är aktier, kreditspread och räntor som har störst inverkan på NLP-SE:s marknadsrisk. Varken NLP-SE:s exponering för marknadsrisk eller metoden för beräkningen av den har ändrats i någon betydande omfattning under rapporteringsperioden.

SCR fördelat på typ av risk, se figur C2.1, med hänsyn tagen till diversifiering mellan de olika risktyperna.

Figur C2.1 SCR fördelat på marknadsrisktyper, 31 december 2017

Aktierisk

NLP-SE är exponerat för sjunkande aktiekurser genom finansiella garantier i traditionella försäkringar och för sänkta förväntningar om framtida vinster i allmänhet.

Kreditspreadrisk

NLP-SE är exponerat för förändringar i kreditspreaden via innehav i räntebärande tillgångar avseende traditionella försäkringar samt fond- och depåförsäkringar. Ökad kreditspread minskar marknadsvärdet och därmed sänks förväntningarna om framtida vinster.

Tabell C2.1 Ränteinnehav fördelat på kreditbetyg, 31 december 2017

Kreditbetyg	%
AAA	51,1
AA	7,1
A	9,8
BBB	16,1
BB	4,0
B	3,3
CCC eller lägre	0,8
Kreditbetyg saknas	7,9

Koncentrationsrisk

NLP-SE är exponerat för koncentration av marknadsrisker gentemot motparter, regioner och branscher. Koncentration

av marknadsriskerna gentemot motparter omfattar enligt Solvens II aktier, fastigheter och tillgångar med hög kreditrisk.

Ränterisk

NLP-SE är exponerat för förändringar i räntenivån genom bristande matchning mellan tillgångarnas och skuldernas duration i de traditionella portföljerna. Negativ avkastning på räntebärande tillgångar påverkar också fond- och depå-intäkterna negativt.

Fastighetsrisk

NLP-SE innehar affärs-, industri- och bostadsfastigheter i de traditionella försäkringarna. Risken för fastigheter är att marknadsvärde och direktavkastning kan sjunka och att NLP-SE får högre kostnader för utfästa garantier.

Valutarisk

NLP-SE investerar aktivt i globala värdepapper. Merparten av valutaexponeringen inom de traditionella portföljerna valuta-säkras mot svenska kronor. Kapitalkravet för valutarisk styrs av sekundära effekter på sparprodukter: ett minskat värde i lokal valuta på värdepapper i utländsk valuta minskar de förväntade framtida fondproportionella avgifterna.

Beräkning av exponering gällande investeringar

Värdepappersportföljer som ska täcka skulder till försäkrings-tagare säkras mot koncentrerade exponeringar genom lämplig riskspridning i olika tillgångsslag och valutor.

Value-at-Risk-analys

NLP-SE beräknar marknadsrisken i investerat eget kapital med hjälp av Value-at-Risk (VaR). Syftet är att kontrollera risktagandet i den egna portföljen och nivån har varit stabil under året och inom satta limiter.

Stress- och känslighetsanalys

NLP-SE utför regelbundna stresstester av kapitalbasen, solvenssituationen och de finansiella reserverna för att bedöma effekten av ögonblicksstresser. Stresstesterna görs genom att tillämpa kraftiga aktiekursfall eller räntechocker, eller en kombination av de två. NLP-SE är känsligast för ränteförändringar, till följd av den långsiktighet som präglar verksamheten.

Tabell C2.2 Stressad solvenskvot, 31 december 2017

	%
Basscenario	223
Aktienedgång 12 %	233
Räntor ner 50 baspunkter	220
Räntor upp 50 baspunkter	224

Både kapitalbasen och kapitalkravet sjunker i aktiestressen men eftersom kapitalkravet sjunker mer än de delar av kapitalbasen som påverkas av en aktienedgång så ökar solvenskvoten. Som ett led i kapitalhanteringen gör NLP-SE prognoser för verksamhetens utveckling, med bland annat kapitalplaner. Här utförs också stresstester med hjälp av makroekonomiska och affärsrelaterade riskscenarier.

Hantering av marknadsrisk

NLP-SE hanterar marknadsrisk i enlighet med ALM-matrisen som beskrivs i avsnitt B3. Detta bidrar till väl underbyggda affärsbeslut i NLP-SE, med balans mellan kort- och långsiktighet i fråga om bland annat konkurrenskraft, regelkrav, lönsamhet, likviditet, kunder och kapital. Dessutom kontrolleras marknadsriskerna regelbundet mot risktoleransen och risklimiterna.

Marknadsrisken i de traditionella försäkringarna begränsas, om lämpligt, med hjälp av skulddriven förvaltning, där syftet är att minska den bristande matchningen mellan tillgångarnas och skuldernas duration, och samtidigt skapa avkastning så att NLP-SE kan infria garantierna.

Investeringsprocessen och aktsamhetsprincipen

Aktsamhetsprincipen är inbyggd i NLP-SE:s investeringsprocess. NLP-SE arbetar såväl bottom-up som top-down med aktsamhetsprincipen.

Tillvägagångssättet bottom-up används för att nå aktsamhet i varje enskild del, till exempel ett mandat eller typ av fond. Den består av fyra steg: omfattande genomgång av investeringsobjektet, grundlig undersökning av kapitalförvaltare, operativa krav för data och värdering, samt juridisk bedömning och avtal.

Tillvägagångssättet top-down tar hänsyn till portföljen som helhet och säkerställer att tillgångsfördelningen överensstämmer med aktsamhetsprincipen och är i linje med varje portföljs placeringsmål. Den här modellen består av fem steg: specificera tillgångsfördelningen, välja risknivåer och hur riskerna ska fördelas, fastställa förhållandet mellan förväntad risk och avkastning på lång sikt, bedöma utvecklingen vid olika riskscenarier, samt balansera kortsiktig utveckling och långsiktiga antaganden.

Investeringsprocessen bidrar till att NLP-SE kan följa aktsamhetsprincipens krav, eftersom den säkerställer att NLP-SE endast investerar i värdepapper vars risker kan identifieras, beräknas, övervakas, hanteras och kontrolleras. Genom att arbeta såväl bottom-up som top-down säkerställs aktsamhet i investeringsprocessen.

NLP-SE:s handelsprocess avseende fond- och depåförsäkring säkerställer att tillgångarna är direkt kopplade till värdet av de försäkringstekniska avsättningarna.

Koncentration av marknadsrisk

NLP-SE hanterar koncentrationsrisk för både enskilda tillgångsklasser och aggregerad portföljnivå. Koncentrationsrisken hanteras även i de enskilda investeringsmandaten. NLP-SE hanterar koncentrationsrisken genom att ha en övre gräns för storleken på enskilda investeringar och samlade investeringar per tillgångsklass. Koncentrationsrisk beaktas också på bolagsnivå och hanteringen av dessa risker omfattas av investeringsstrategin.

NLP-SE minskar regelbundet koncentrationsrisken genom revidering och justering av värdepappersportföljerna.

C3 Kreditrisk (Motpartsrisk)

Det här avsnittet tar upp motpartsrisk, medan spreadrisk beskrivs i avsnittet om marknadsrisk. Motpartsrisk speglar potentiella förluster från oväntade betalningsinställelser bland NLP-SE:s motparter och gäldenärer under de kommande tolv månaderna. Hänsyn tas till riskbegränsande avtal, återförsäkring, värdepapperisering och derivat samt fordringar på förmedlare, liksom andra kreditexponeringar som inte täcks av undergruppen för spreadrisk. NLP-SE är exponerat för motpartsrisk genom att likvida medel och banktillgodohavanden finns inlånade hos motparter samt genom de derivat som används för att risksäkra portföljer.

NLP-SE beräknar regelbundet solvensbalansräkningens känslighet för stressade marknadsscenarier.

Beräkning och analys av motpartsrisk

NLP-SE:s motpartsrisker härrör från kontanta medel, tillgodohavanden och derivat i diverse internationella banker med höga kreditbetyg och mycket låg sannolikhet för fallissemang. NLP-SE:s exponering för motpartsrisk är ringa, och motsvarar 3 procent av det totala solvenskapitalet.

NLP-SE:s exponering av tillgodohavanden och derivat marknadsvärderas dagligen. De ökade exponeringarna upp-

står till följd av skillnaden mellan den aktuella säkerhetens värde och derivatets värde under stressade förhållanden.

Hantering av motpartsrisk

Motpartsrisken hanteras i enlighet med riktlinjer och limiter som i detalj beskriver toleransen i fråga om motpartsrisk. Limiterna kontrolleras varje vecka och särskilda rutiner tillämpas om en limit överskrids eller är nära att överskridas.

I syfte att begränsa exponeringen för oväntade betalningsinställelser säkerställer NLP-SE diversifiering bland motparterna.

NLP-SE har bilaterala avtal med derivatmotparter som fastställer vilka säkerheter som är godtagbara, när de ska ställas och vilken kvalitet de ska ha. NLP-SE hanterar och kontrollerar säkerheter för derivat varje vecka och vid behov.

De motpartsriskerna NLP-SE utsätts för gällande likvida medel följs upp och bevakas på daglig basis utifrån fastsatta motpartslimiter. När det gäller motpartsriskerna för derivatpositioner (OTC) som är ingångna hanteras dessa genom att NLP-SE har ISDA/CSA-avtal med sina motparter där man på daglig basis ställer/erhåller säkerhet för negativa/positiva marknadsvärden på derivatpositionerna. För derivat som handlas på en "reglerad marknad" så elimineras motpartsriskerna genom att derivaten clearas mot ett clearinghus.

C4 Likviditetsrisk

Likviditetsrisk är risken att endast kunna uppfylla sina likviditetsförpliktelser till en ökad kostnad eller, i sista hand, inte alls kunna uppfylla sina åtaganden när de förfaller till betalning.

Likviditetsrisk uppstår ur både illikvida värdepapper (marknadslikviditetsrisk) och förändrade kassaflöden för skulder till följd av förändrade försäkringsersättningar eller annullationer. Likviditetsrisk kan också härröra från kortfristiga betalningar som påverkar det kortfristiga likviditetsbehovet.

Beräkning av likviditetsrisk

Likviditetsrisken beräknas huvudsakligen med hjälp av likviditetsgradering av befintliga värdepapper och via likviditetsprognoser. Beräkningsmetoderna för likviditetsrisk har inte förändrats på något väsentligt sätt under rapporteringsperioden. Styrelsen fastställer toleransnivån för likviditetsrisk.

Likviditetsgradering

Alla placeringstillgångar i de traditionella portföljerna tilldelas en likviditetspoäng för att säkerställa att likviditetsprofilen för nya investeringar passar till den aktuella värdepappersportföljens likviditetsprofil och aktuell investeringsstrategi. När den nya investeringen har genomförts görs en ny bedömning av likviditetspoängen inom ramen för kontroll- och utvärderingsprocessen.

Likviditetsprognoser

Varje år gör NLP-SE både kortsiktiga och långsiktiga likviditetsprognoser för att analysera och bedöma det framtida likviditetsbehovet under både normala och stressade marknadsförhållanden. NLP-SE har klarat samtliga stresstester som genomförts.

Hantering av likviditetsrisk

De allra flesta värdepapper är likvida under normala marknadsförhållanden, och risken att NLP-SE skulle drabbas av betydande ekonomiska förluster till följd av svårigheter att uppfylla sina betalningsförpliktelser bedöms vara låg.

NLP-SE investerar i illikvida värdepapper, men exponeringen begränsas genom anvisningar och limiter för investeringar som fastställts av styrelsen. Likviditetsrisken i illikvida tillgångar är begränsad eftersom investeringarnas tidshorisont är betydligt längre än för andra tillgångar, men fortfarande avsevärt kortare än skuldernas duration.

NLP-SE har en beredskapsplan för sin likviditet som anger hur förändringar i förväntat kassaflöde ska hanteras och vad som ska göras i en stressad likviditetssituation.

Likviditetsrisken hanteras också via NLP Group Risk Appetite Framework, vilket innebär att annullationsrisken och dess påverkan på likviditeten stresstestas löpande.

Förväntad vinst som ingår i framtida premier

Framtida premier ingår endast i bästa skattningen av riskprodukter. Den förväntade vinsten som ingår i framtida premier uppgick den 31 december 2017 till 108 384 TSEK. Förändringar av framtida premier påverkar inte NLP-SE:s likviditetsposition.

C5 Operativ risk

Operativ risk är risken för direkt eller indirekt förlust eller skadat anseende till följd av brister eller fel hänförliga till interna processer, på grund av den mänskliga faktorn och system eller externa händelser. I fråga om kapitalkrav omfattar operativ risk även legal risk och compliance-risk.

Operativ risk finns i all verksamhet i organisationen, i verksamhet som lagts ut på entreprenad och i all kontakt med externa parter. Verksamheten ansvarar för den dagliga hanteringen av operativa risker. Operativ risk hanteras främst genom att vara proaktiv, vilket ställer krav på utbildning och riskmedvetenhet hos alla medarbetare i NLP-SE.

Mätning av operativ risk

Operativ risk mäts utifrån toleransnivåer, incidentrapportering samt scenariotester. Mätmetoderna för operativ risk har inte förändrats på något väsentligt sätt under rapporteringsperioden.

Toleransnivå för operativ risk

Ramverket för operativ risk fastställs av styrelsen. Ramverket för operativ risk har formulerats som krav på uppföljning av riskbegränsande planer för viktiga operativa risker. Dessa har identifierats i den interna bedömningen av risker och kontroller (Risk and Control Self-Assessment, RCSA).

Incidentrapportering

Incidenter och säkerhetsbrister hanteras omedelbart för att minimera skadan. När en incident rapporteras har incidenthanteringen högsta prioritet. Enhetscheferna ansvarar för korrekt hantering, dokumentation och rapportering av incidenter. Incidentrapporteringen omfattar hela Nordeakoncernen och sker i systemet för operativa risker och compliance-risker. Aggregerad incidentinformation ingår i riskrapporterna till verkställande ledning och styrelse.

Scenarioanalys

Som ett komplement till RCSA utförs också scenarioanalys för väsentliga risker, där utvalda risker som kräver ytterligare utredning prövas. Målet är att ytterligare stärka förståelsen för NLP-SE:s operativa risker genom att rikta in sig på sådana risker som skulle kunna orsaka ekonomiska förluster eller få andra betydande konsekvenser för NLP-SE.

Informationen från RCSA fungerar också som indata för scenarier i kontinuitets- och beredskapsplanerna som testas varje år för att säkerställa lärande och beredskap.

Hantering av operativ risk

Operativ risk hanteras och minimeras genom ett antal olika processer, där de viktigaste är nämnda nedan.

RCSA

RCSA är en årlig bedömning av de operativa riskerna i den egna verksamheten. RCSA syftar till att öka medvetenheten om riskerna i verksamheten, upptäcka svagheter i kontrol-

lerna och underlätta prioriteringen av åtgärder avseende dessa svagheter.

RCSA riktar in sig på verksamhetens aktuella risker och innefattar också en analys av framväxande och förutsedda operativa risker till följd av förväntade strategiska förändringar.

BCP-planen

BCP-planen (Business Continuity Plan) syftar till att kunna hantera oväntade och ovanliga situationer på ett effektivt sätt. BCP-planen hjälper även att få kontroll över en akut situation och därigenom minimera skador på egendom och anseende samt undvika personskador och därigenom säkerställa bolagets åtaganden mot försäkringstagaren. BCP-planen anger ett antal olika scenarier och hur dessa skall hanteras, hur snabbt olika åtgärder skall vidtas och vem som har ansvar för dessa. Scenarier som hanteras är till exempel att bolagets lokaler inte går att använda, IT-system eller kommunikationssystem fallerar eller stor frånvaro av anställda.

Kontroller på koncernnivå

Group Level Control (GLC), som står för kontroller på koncernnivå, är en årlig process där den första och andra försvarslinjen bedömer hur väl de uppfyller kraven i Nordeas koncerndirektiv.

Hantera förändringar

Processen för ändringsgodkännanden fångar upp alla väsentliga förändringar på ett enhetligt sätt. Processen används för nya eller väsentligen förändrade produkter, tjänster, marknader, processer och IT-system, samt för omfattande förändringar i verksamheten och organisationen. En kvalitets- och riskanalys används från fall till fall i samband med väsentliga förändringar, exempelvis nya program eller omfattande organisations-, process- och systemförändringar. Kvalitets- och riskanalysen görs för att begränsa uppkomsten av nya risker och säkerställa en disciplinerad förändringshantering. Här dokumenteras beslut som rör risk- och kvalitetsaspekter i förändringsarbetet, ansvaret för besluten och vidtagna åtgärder. Det sker också systematisk uppföljning. En kvalitets- och riskanalys ingår alltid i processen för ändringsgodkännanden och är obligatorisk för förändringar/utveckling inom ett program eller projekt.

Väsentliga risker, koncentration av risker samt riskbegränsning

De väsentliga risker som identifierades under RCSA-processen för 2017 var bland annat:

- Känn-din-kund-processer och risken för penningtvätt.
- Tillförlitligheten hos underliggande data.
- Brister i processer och rutiner för ändringar.

Varje kvartal görs en uppföljning av de enskilda åtgärderna enligt RCSA för att säkerställa de genomförs korrekt och i rätt tid.

Beroenden mellan risker

Beroendena mellan olika risker analyseras med hjälp av incidentmönster, slutsatser i RCSA och kommentarer från GIA. Beroendena beaktas också när testscenarier definieras och utformas.

C6 Övriga materiella risker

Till övriga väsentliga risker i NLP-SE hör affärsrisk och strategisk risk.

Affärsrisk definieras som den risk som rör osäkerhet i affärsförhållandena såsom marknadsläge, kundbeteende och tekniska framsteg samt ekonomiska konsekvenser av ryktesrisk.

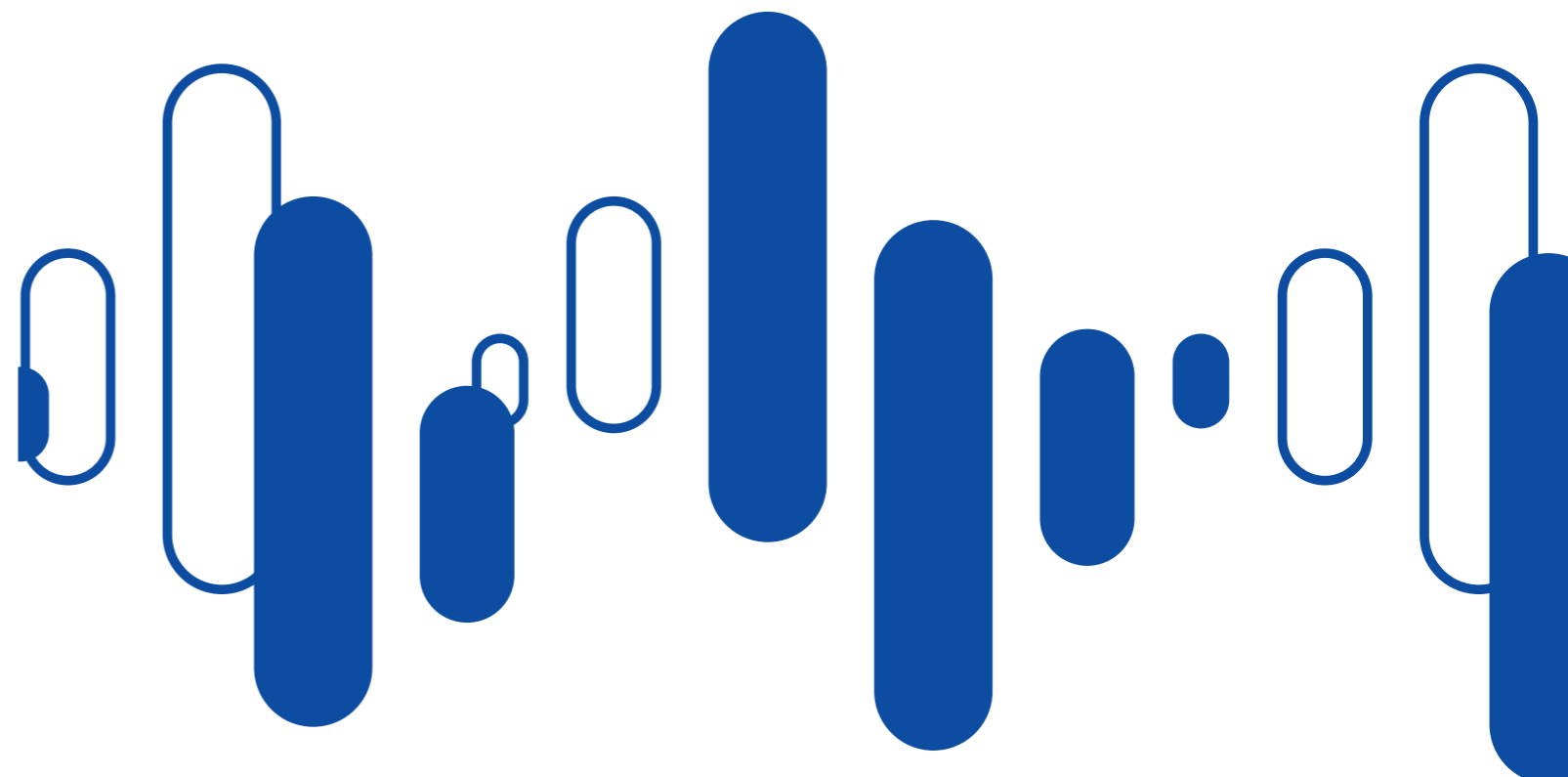
Strategisk risk definieras som långsiktiga konsekvenser av den valda affärsstrategin, exempelvis produktutbud, kundsegment, marknader, distributionskanaler och tekniska plattformar. Dessa risker kan uppstå till följd av felaktigt genomförda beslut eller brist på anpassning till branschförändringar.

Riskerna begränsas genom regelbunden uppföljning av försäljning, kostnader och riskresultat, samt analyser av resultatdrivande poster.

C7 Övrig information

Inget att redovisa.

D Värdering för solvensändamål

D Värdering för solvensändamål

Redovisningsprinciper i NLP-SE

NLP-SE:s balansräkning i den finansiella redovisningen har upprättats i enlighet med International Financial Reporting Standards (IFRS) inom ramen för svensk lagstiftning (lagbegränsad IFRS). NLP-SE:s solvensbalansräkning har upprättats i enlighet med IFRS och justerats enligt värderingskraven i Solvens II-regelverket.

Nedan följer en beskrivning av de värderingsprinciper och värderingsmetoder som har tillämpats för varje väsentlig post i solvensbalansräkningen.

Antaganden och bedömningar

Vid bedömningen av redovisade belopp för tillgångar, skulder och åtaganden utanför balansräkningen liksom för intäkter och kostnader krävs att företagsledningen använder uppskattningar och bedömningar utifrån historisk erfarenhet och rimliga antaganden. Det faktiska utfallet kan i viss mån avvika från de uppskattningar som gjorts.

Kritiska antaganden och bedömningar används huvudsakligen för:

- Värdering till verkligt värde av vissa finansiella instrument. Vid värderingen av finansiella tillgångar och skulder där observerbara priser saknas används värderingsmetoder. Dessa beskrivs i avsnitt D1 Tillgångar.
- Värdering till verkligt värde av fastigheter. Metod och antaganden beskrivs i avsnittet Förvaltningsfastigheter.
- Beräkning av försäkringstekniska avsättningar till försäkringstagare. Skulderna till försäkringstagare är långsiktiga åtaganden. Vid värderingen av dessa skulder används både finansiella och demografiska antaganden. Se avsnitt D2 Försäkringstekniska avsättningar.

D1 Tillgångar

Värderingsprinciperna i Solvens II-direktivet bygger på värdering till verkligt värde med uppgifter från oberoende källor. Värderingsmetoderna rangordnas i en verkligt värde-hierarki, med olika kategorier beroende på metodens kvalitet.

De olika kategorierna är:

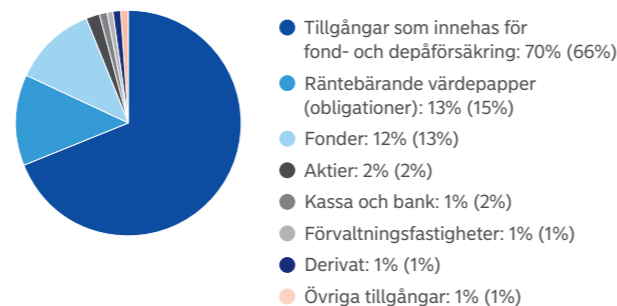
- Marknadpriser
- Nivå 1 Noterade priser på en aktiv marknad
- Värderingsmetoder
- Nivå 2 Observerbara priser på en aktiv marknad
- Nivå 3 Ej observerbara priser

Tabell D1.1 Värdet på tillgångar i balansräkningen (lagbegränsad IFRS) respektive solvensbalansräkningen, 31 december 2017

Tillgångar, TSEK	Lagbegränsad balansräkning	Solvens-balansräkning	% av totala tillgångar enligt Solvens
Tillgångar som innehas för fond- och depåförsäkring	94 323 851	94 323 851	70
Räntebärande värdepapper (obligationer)	17 829 383	17 795 792	13
Fonder	15 922 997	15 956 588	12
Aktier	2 488 006	2 488 006	2
Kassa och bank	1 478 895	1 478 895	1
Förvaltningsfastigheter	688 001	686 102	1
Derivat	682 139	682 139	1
Övriga tillgångar	1 952 440	1 952 440	1
Summa tillgångar	135 365 711	135 363 813	100

I figur D1.1 presenteras tillgångarna i solvensbalansräkningen per kategori den 31 december 2017.

Figur D1.1 Fördelning av tillgångar i solvensbalansräkningen, 31 december 2017

I tabell D1.1 presenteras tillgångarnas sammansättning i NLP-SE:s balansräkning enligt lagbegränsad IFRS respektive solvensbalansräkning. Avseende tillgångarna är värderingen densamma för de olika balansräkningarna. Skillnader som finns på vissa tillgångsslag beror på olika definition av var de olika tillgångarna hänför sig i de olika balansräkningarna.

En mer detaljerad balansräkning (lagbegränsad IFRS) respektive solvensbalansräkning per 31 december 2017 finns i bilaga 3.

Finansiella instrument

Finansiella instrument i NLP-SE innefattar noterade och onoterade aktier, investeringsfonder, räntebärande värdepapper (obligationer) och derivat (tillgångar och skulder). Finansiella instrument delas in i kategorier utifrån olika redovisnings- och värderingsprinciper. Noterade och onoterade aktier, investeringsfonder, räntebärande värdepapper och derivat (tillgångar och skulder) tillhör kategorin "Finansiella tillgångar (och skulder) värderade till verkligt värde via resultaträkningen" och värderas till verkligt värde. Likvida medel, koncerninterna fordringar och kundfordringar tillhör kategorin "Lånefordringar och kundfordringar" och värderas till upplupet anskaffningsvärde enligt nedan.

Verkligt värde definieras som det pris som under aktuella marknadsförhållanden skulle erhållas vid försäljning av en tillgång eller betalas vid överföring av en skuld i en ordnad

transaktion på huvudmarknaden för värdepapper eller, om en huvudmarknad saknas, på den mest fördelaktiga marknaden.

Det starkaste beviset på verkligt värde är förekomsten av publicerade prisnoteringar på en aktiv marknad.

En aktiv marknad är en marknad där handel med instrumentet inträffar tillräckligt ofta och med tillräcklig volym för att ge löpande prisinformation. Publicerade prisnoteringar används främst för att fastställa verkligt värde på instrument som redovisas i följande balansposter:

- räntebärande värdepapper (noterade)
- aktier och andelar (noterade)
- derivat (noterade).

Om noterade priser inte representerar faktisk eller regelbunden marknadshandel, eller om noterade priser inte finns tillgängliga, fastställs det verkliga värdet med hjälp av lämplig värderingsmetod. För dessa värderingsmetoder används observerbara marknadspriser eller ej observerbara parametrar som indata.

Värderingsmetoder används främst för att fastställa verkligt värde på finansiella instrument som redovisas i följande balansposter:

- räntebärande värdepapper (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- aktier och andelar (när prisnoteringar på en aktiv marknad saknas)
- derivat (OTC-derivat).

Förvaltningsfastigheter

NLP-SE innehar enbart förvaltningsfastigheter. Förvaltningsfastigheter är andra fastigheter än sådana som köpts för eget bruk. Förvaltningsfastigheter värderas till verkligt värde utifrån diskonterat kassaflöde med hjälp av metoden för ej observerbara priser. Värderingen görs av två oberoende, behöriga värderingsföretag. Modellerna för diskonterat kassaflöde innehåller antaganden om framtida hyror, beläggning, drifts- och underhållskostnader, avkastningskrav och räntenivåer. Genomsnittet av de två värderingarna anses vara förvaltningsfastigheternas verkliga värde.

Likvida medel

Den här posten innefattar kassa i bank. Dessa tillgångar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Redovisat belopp har bedömts motsvara det verkliga värdet.

Övriga tillgångar

Övriga tillgångar innefattar koncerninterna fordringar, kundfordringar, fordringar enligt återförsäkringsavtal och förutbetalda anskaffningskostnader. Koncerninterna fordringar och kundfordringar värderas till upplupet anskaffningsvärde. Dessa tillgångar är kortfristiga och det redovisade beloppet har bedömts motsvara det verkliga värdet. Tillgångar som utgörs av fordringar enligt återförsäkringsavtal värderas som återförsäkrarens andel av bruttoskuld (bästa skattning) i balansräkningen. Värderingen av fordringar enligt återförsäkringsavtal baseras på samma antaganden och principer som vid beräkningen av bästa skattning av bruttoskuld. Förutbetalda anskaffningskostnader är tillgångar hänförliga till tjänstepensionsförsäkringar. Dessa värderas till anskaffningskostnaden med avdrag för avskrivning.

Tillgångar som innehas för fond- och depåförsäkringar

Tillgångar som innehas för depåförsäkringar innefattar finansiella instrument, likvida medel samt fonder och övriga finansiella tillgångar. Tillgångar som innehas för fondförsäkringar innefattar enbart UCITS-, special- eller alternativa investeringsfonder. De utgör tillsammans den värdepappersportfölj som täcker försäkringstagarnas fond- och depåförsäkringsav-

tal. Värderingen av dessa tillgångar följer samma principer som de för finansiella instrument och likvida medel för traditionella försäkringar.

D2 Försäkringstekniska avsättningar

I tabell D2.1 presenteras skuldernas sammansättning i NLP-SE:s balansräkning enligt lagbegränsad IFRS respektive solvensbalansräkning.

Tabell D2.1 Värdet på skulder i balansräkningen (lagbegränsad IFRS) respektive solvensbalansräkningen, 31 december 2017

Skulder, TSEK	Lagbegränsad balansräkning	Solvens-balansräkning	% av totala skulder enligt solvens-balansräkningen
Försäkringstekniska avsättningar	130 706 988	128 710 543	99,0%
Efterställda skulder	300 000	300 000	0,2%
Derivat	139 042	139 042	0,1%
Övriga skulder	851 979	876 137	0,7%
Summa skulder	131 998 009	130 025 722	100%

I detta avsnitt beskrivs värderingsmetoden för försäkringstekniska avsättningar, medan värderingsmetoden för övriga skulder beskrivs i avsnitt D3.

Värderingsmetod för försäkringstekniska avsättningar i solvensbalansräkningen

Värderingen av försäkringstekniska avsättningar i NLP-SE följer antingen Solvens I för tjänstepensioner eller Solvens II för övrig livförsäkring. Värderingen av försäkringstekniska avsättningar enligt Solvens II görs på marknadskonsistenta grunder utifrån bästa skattning och med extra riskmarginal. Värderingen enligt Solvens I är densamma som den enligt lagbegränsad IFRS. Summan av värderingarna utgör värdet på de försäkringstekniska avsättningarna i NLP-SE. Nedan presenteras en sammanfattning av värdet på de försäkringstekniska avsättningarna den 31 december 2017. Ytterligare information om värdet på försäkringstekniska avsättningar per verksamhetstyp den 31 december 2017 finns i bilaga 3.

Tabell D2.2 Värdering av försäkringstekniska avsättningar, 31 december 2017

TSEK	Lagbegränsad balansräkning	Solvens-balansräkning
Försäkringstekniska avsättningar	130 706 988	–
Bästa skattning	–	128 256 672
Riskmarginal	–	453 872
Summa	130 706 988	128 710 543

I tabell D2.2 har balansräkningen beräknats enligt lagbegränsad IFRS för både tjänstepensioner och övrig livförsäkring. Solvensbalansräkningen har beräknats enligt lagbegränsad IFRS för tjänstepensioner och enligt Solvens II för övrig livförsäkring. Det innebär att raden Bästa skattning i solvensbalansräkningen är summan av värderingen enligt lagbegränsad IFRS och Solvens II-värderingen, och att raden Riskmarginal endast har värderats enligt Solvens II.

Under året har försäkringstekniska avsättningar ökat med cirka 13%, där i stort sett all ökning är inom fond- och depåförsäkring. Inom traditionell försäkring är den försäkringstekniska avsättningen i stort sett oförändrad trots att premieinbetalningar väsentligt understiger utbetalda försäkringser-

sättningar. Orsaken till att den försäkringstekniska avsättningen är oförändrad beror på god avkastning under året. I fond- och depåförsäkring överstiger inbetalda premier utbetalda försäkringersättningar med cirka 10 mdr SEK. Övrig förändring av de försäkringstekniska avsättningarna beror på god avkastning under året. Avsättningen för riskförsäkring är i stort sett oförändrad. Riskmarginalen har ökat på grund av ändring i kostnadsfördelning inom fond- och depåförsäkring.

Värdering enligt lagbegränsad IFRS

NLP-SE:s finansiella redovisning innebär att försäkringstekniska avsättningar för försäkringar som klassificerats som investeringsavtal redovisas till det verkliga värdet av tillgångarna som är kopplade till dessa avtal. I vissa fall har de traditionella försäkringarna ett tillägg till det verkliga värdet för att täcka underskott. Försäkringsavtal redovisas till nuvärdet av framtida löpande ersättningar och driftskostnader med tillägg för avsättningar för okända skador.

Redovisningen av försäkringstekniska avsättningar för garanterade utfästelser upprättas genom att beräkna nuvärdet av framtida ersättningar som försäkringstagarna har rätt till. Försäkringstekniska avsättningar för villkorad återbäring beräknas som skillnaden mellan tillgångarnas verkliga värde och de försäkringstekniska avsättningarna för garanterade utfästelser. Beräkningen av garanterade utfästelser görs för både traditionella försäkringar och riskförsäkringar med löpande utbetalningar, det vill säga sjukförsäkringar och efterlevandepensioner. Beräkningen görs med riskfri diskonteringsränta liksom antaganden om driftskostnader och biometrisk antaganden.

Solvens II-värdering

Solvens II-värderingen baseras på ett antal stokastiska projektioner för tillgångarna i balansräkningen. I varje projektion beräknas de framtida ersättningarna till försäkringstagarna, kostnader, skatter och resultatet diskonteras sedan. Stokastisk värdering görs för försäkringar med garanterade utfästelser. Försäkringar utan garanterade utfästelser beräknas enligt en deterministisk metod.

De stokastiska modellberäkningarna för försäkringstekniska avsättningar utförs med hjälp av marknadskonsistenta scenarier. Scenarierna genereras av en ekonomisk scenariogenerator (ESG) från en extern part vilka sedan kalibreras med marknadsdata internt.

I tabell D2.3 presenteras bästa skattning av skulder och riskmarginal per verksamhetstyp i NLP-SE, i enlighet med de två regelverken:

Tabell D2.3 Bästa skattning av skulder och riskmarginal, 31 december 2017

TSEK	Bästa skattning	Riskmarginal
Traditionell försäkring	15 749 818	113 819
Fond- och depåförsäkring	51 500 221	330 629
Riskförsäkring	-48 947	9 423

Framtida premier ingår inte i värderingen till följd av de avtalsgränser som gäller enligt solvensreglerna. Undantaget är rena riskprodukter där premier för ett år medräknas. För rena riskprodukter används historiska skadekvoter för att beräkna framtida ersättningar.

Riskmarginalen är den diskonterade kapitalkostnaden för kapitalkrav som inte är hedgebara. Antagandet är att livförsäkringsrisker inte är hedgebara, medan marknadsrisker är hedgebara. Riskmarginalen beräknas enligt riktlinjer utgivna av den europeiska tillsynsmyndigheten (EIOPA).

Kapitalkraven enligt Solvens I-reglerna är volymbaserade och huvudsakligen beräknade utifrån försäkringstekniska avsättningar. För vissa försäkringsavtal beräknas de som en andel av avtalens positiva risksumma. Det samlade kapitalkravet är summan av de två kraven.

Antaganden i beräkningen av försäkringstekniska avsättningar

De mest väsentliga antaganden som påverkar värderingen är de som avser annullationer och kostnader i värderingsmodellen. Framtida förvaltningsåtgärder, som påverkar livslängds-antagandena för beräkningen av utbetalningar i modellen, påverkar också värderingen i väsentlig grad. Alla antaganden baseras i största mån på statistisk analys av historisk data, men kan kompletteras med hjälp av expertbedömningar om historisk data inte är tillräcklig.

Osäkerhet i värderingen

Den beräkning som avser bästa skattning av skulder och riskmarginal inbegriper av naturliga skäl en bedömning av osäkra händelser i framtiden. Precisionen i beräkningen beror på kvaliteten i den statistik som används och i vilken utsträckning modellen speglar verkligheten. De huvudsakliga osäkerhetsfaktorerna är:

- Begränsat antal stokastiska scenarier. Spridningen av möjliga scenarier täcker inte in alla eventuella negativa scenarier.
- Antagandena för de kommande 50-75 åren inrymmer osäkerhet, till exempel förändringar i annullations- eller dödlighetstalen på lång sikt.
- Samma tillgångsfördelning används under hela projektionen, oberoende av vilka scenarier som används
- Modellen ger en begränsad bild av verkligheten eftersom parametrarna omöjligen kan täcka in alla eventuella händelser och oväntade förvaltningsbeslut.

För produkter som nyligen lanserats finns endast begränsad historisk data. För dessa produkter är den största osäkerhetsfaktorn i värderingen antagandet om framtida annullationer. Osäkerheten i fråga om försäkringstekniska avsättningar har bedömts med hjälp av känslighetsberäkningar för solvenssituationen. I dessa känslighetsscenarier ingår de huvudsakliga riskkomponenterna i solvenskapitalkraven. Känsligheten beräknas regelbundet med hjälp av förändrad räntenivå, aktiemarknadschocker och plötsliga massannullationer.

Övergångsregler

NLP-SE tillämpar ej övergångsregler för försäkringstekniska avsättningar.

Medel som kan återkrävas enligt återförsäkringsavtal och från specialföretag

NLP-SE har återförsäkringsavtal för riskprodukter. Återförsäkringsavtal avser främst sjukförsäkringar med högre förmånsbelopp och ingår i solvensberäkningen.

NLP-SE använder sig inte av specialföretag.

D3 Andra skulder

I solvensbalansräkningen värderas övriga skulder enligt IFRS. Nedan beskrivs de värderingsprinciper och värderingsmetoder som tillämpats.

Efterställda skulder

Efterställda skulder utgörs av lån som är efterställda övriga skulder men har företräde framför skulden till aktieägarna. NLP-SE har en efterställd skuld i egenskap av ett förlagslån. Enligt IFRS värderas den efterställda skulden till upplupet anskaffningsvärde. Räntan på lånet justeras regelbundet uti-

från gällande marknadsränta, och det redovisade beloppet har därmed bedömts motsvara det verkliga värdet.

Derivat

Derivat med negativa marknadsvärden redovisas som en skuld och värderas till verkligt värde enligt samma principer som för derivat med positiva marknadsvärden (se avsnittet Finansiella instrument ovan).

Alla övriga skulder

Alla övriga skulder, förutom förmånsbestämda pensioner, värderas till upplupet anskaffningsvärde. Redovisat belopp har bedömts motsvara det verkliga värdet. Förmånsbestämda pensioner täcks av tillgångar i en pensionsstiftelse eller genom skuld i egen balansräkning kompletterat med kreditförsäkring. Förpliktelsen är långsiktig. NLP-SE tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS som kräver en annan metod för redovisning av förmånsbestämda pensioner jämfört med vad som anges i IAS 19 vilken tillämpas i Solvens II. De förmånsbestämda pensionsförpliktelseerna beräknas av oberoende, externa aktuarier. Den skuld som redovisas i balansräkningen för förmånsbestämda pensioner motsvarar nuvärdet av de förmånsbestämda förpliktelseerna minus det verkliga värdet på tillgångarna i pensionsstiftelsen.

Tabell D3.1 Verkligt värde på tillgångar i pensionsstiftelse, 31 december 2017

TSEK	Tillgångar i pensionsstiftelse	% av totala tillgångar i pensionsstiftelse
Aktier	54 164	26
Räntebärande värdepapper	142 092	67
Övriga tillgångar	15 761	7
Summa	212 017	100

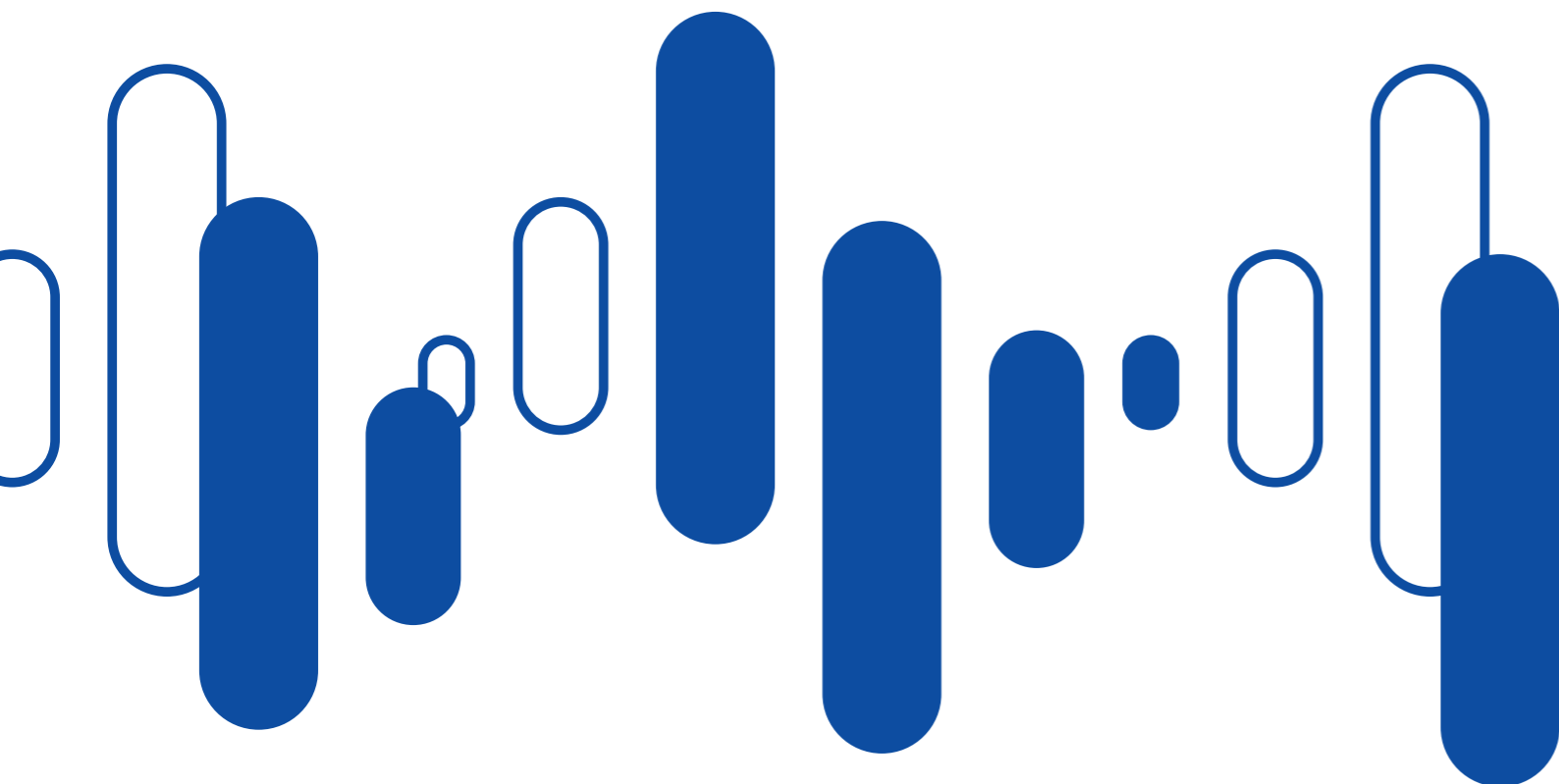
D4 Alternativa värderingsmetoder

Inget att redovisa.

D5 Övrig information

Inget att redovisa.

E Finansiering

E Finansiering

E1 Kapitalbas

Övergripande kapitalhantering

Kapitalhanteringen beskrivs och illustreras i avsnitt B3 Riskhanteringssystem inklusive egen risk- och solvensbedömning. Kapitalhanteringen styrs av Capital Policy som anger solvensmål, målintervall, limiter och varningsnivåer.

Solvensgränsen i policyn speglar NLP-koncernens beslut att hantera verksamheten genom att fastställa en obligatorisk reserv utöver solvenskvoten på 100 procent som en form av säkerhetsmarginal för volatiliteten i solvensbalansräkningen. Syftet är att säkerställa att åtgärder vidtas omedelbart när reservgränsen underskrids och att viss volatilitet i siffrorna kan absorberas utan att äventyra solvensnivån på 100 procent.

NLP-koncernen har fastställt ett målintervall för solvenskapitalet inom vilket NLP-SE:s verksamhet ska hålla sig. Målintervall har fastställts med hjälp av expertbedömningar baserade på utfallet från utförda stress- och scenariotester samt jämförelser med andra marknadsaktörer.

Kapitalfrågor som gäller hela NLP-koncernen hanteras via NLP-koncernens Balance Sheet Committee och NLP-SE:s ALCO. Beslut i kapitalfrågor fattas av styrelsen. CRO ansvarar för kontrollen och rapporteringen av solvenskvoter och kapitallimiter. CFO ansvarar för eventuella kvalitetsbegränsningar i kapitalbasen och fastställer nivåindelningen.

Affärsstrategin fastställer de övergripande målen för NLP-SE. För att säkerställa en ständigt aktuell syn på framtida finansiella resultat upprättas en särskild affärsplan, Rolling Financial Forecast, där kapitalplaneringen tar hänsyn till det prognosticerade solvenskapitalkravet. Affärsplanens tidshorisont är fem år.

Stress- och scenariotester, som innefattar makroekonomisk utveckling och affärsrisker/strategiska risker, utförs för att ta reda på om kapitalberedskapsplanen behöver sättas i verket i något av scenarierna och om det finns risker som skulle påverka den strategiska riktningen, inklusive beslut om matchning mellan tillgångarnas och skuldernas duration.

Kapitalbasens nivåindelning

NLP-SE:s kapitalbas ökade under 2017 med 959 492 TSEK. Resultatet i solvensbalansräkningen uppgick till 1 609 492 TSEK varav 650 000 TSEK delades ut till aktieägarna under december. Aktiekapitalet och efterställda skulder förändrades inte under rapporteringsperioden och NLP-SE mottog inte heller något aktieägartillskott under året. Några ytterligare planerade utdelningar fanns inte den 31 december 2017.

Tabell E 1.1 visar nivåindelningen i kapitalbasen.

Tabell E1.1 Kapitalbas

Nivå, TSEK	Kapitalbaspost	31 dec 2017	31 dec 2016
Primärkapital nivå 1	Aktiekapital	1 000 000	1 000 000
	Balanserat resultat solvensbalansräkning	4 338 091	3 378 599
Primärkapital nivå 2	Förlagslån	300 000	300 000
Summa	Medräkningsbar kapitalbas	5 638 091	4 678 599

NLP-SE:s kapitalbas utgörs av aktiekapital tillhörande nivå 1, balanserat resultat tillhörande nivå 1 samt efterställd skuld tillhörande nivå 2. Posterna i kapitalbasen är omedelbart tillgängliga för att täcka förluster, och de efterställda skulderna tillhörande nivå 2 utgörs av ett förlagslån som inte är tidsbegränsat. Förlagslånet ska enligt villkoren för lånet användas som förlusttäckning om NLP-SE riskerar konkurs. Förlagslånet kan komma att klassas om till nivå 1 under 2018 beroende på förändrade regelverkstolkningar. NLP-SE har inget tilläggskapital, och det finns inga poster i kapitalbasen som omfattas av övergångsregler.

Skillnaden mellan balanserat resultat i den finansiella redovisningen och balanserat resultat i solvensbalansräkningen utgörs huvudsakligen av en värderingsskillnad gällande försäkringstekniska avsättningar för övrig livförsäkring, det vill säga de försäkringar som värderas enligt Solvens II. Skillnaden uppgår till 1 970 388 TSEK 31 december 2017 och benämns överskjutande resultat solvensbalansräkning i tabell E1.2. De försäkringstekniska avsättningarna för tjänstepensioner beräknas enligt samma principer i både den finansiella redovisningen och solvensredovisningen. Tillgångssidan i den finansiella redovisningen fastställs utifrån marknadsmässiga principer, vilket också är fallet för solvensbalansräkningen.

Tabell E1.2 Förklaring av skillnaden mellan balanserat resultat enligt den finansiella redovisningen och resultat enligt solvensbalansräkningen

TSEK	31 dec 2017	31 dec 2016
Aktiekapital	1 000 000	1 000 000
Balanserat resultat finansiell redovisning	2 367 703	2 309 426
Överskjutande resultat solvensbalansräkning	1 970 388	1 069 173
Belopp med vilket tillgångar överskrider skulder	5 338 091	4 378 599

Medräkningsbar kapitalbas

Alla poster i NLP-SE:s kapitalbas får medräknas för att täcka solvenskapitalkravet. För minimikapitalkravet finns en restriktion för hur mycket av nivå 2-kapitalet som får användas. Därför var den medräkningsbara kapitalbasen för att uppfylla minimikapitalkravet lägre än den totala kapitalbasen den 31 december 2017.

Tabell E1.3 Medräkningsbart belopp av kapitalbasen, 31 december 2017

Nivå, TSEK	Kapitalbaspost	SCR	MCR
Primärkapital nivå 1	Aktiekapital	1 000 000	1 000 000
	Balanserat resultat solvensbalansräkning	4 338 091	4 338 091
Primärkapital nivå 2	Förlagslån (medräkningsbart)	300 000	179 413
Summa	Medräkningsbar kapitalbas	5 638 091	5 517 504

E2 Solvenskapitalkrav och minimikapitalkrav

NLP-SE tillämpar standardformeln för beräkning av kapitalkravet för övrig livförsäkring enligt Solvens II och reglerna i tjänstepensionsdirektivet (IORP) för tjänstepensioner. NLP-SE tillämpar övergångsregler för vissa av aktieriskerna och för en liten del av kreditrisken tillhörande övrig livförsäkring, vilket påverkar solvenskapitalkravet.

NLP-SE:s solvenskvot uppgick den 31 december 2017 till 223 procent. Utan dessa övergångsregler sjunker solvenskvoten till 220 procent.

Solvenskapitalkravet fördelat på risktyper den 31 december 2017:

Tabell E2.1 Fördelning solvenskapitalkrav (SCR), 31 december 2017

Risktyp, TSEK	SCR
Marknadsrisk	968 871
Försäkringsrisk	743 501
Operativ risk	95 977
Motpartsrisk	68 118
SCR IORP	648 476
SCR	2 524 943

Solvenskapitalkravet för tjänstepensioner beräknas utifrån Solvens I-reglerna i tjänstepensionsdirektivet och svarar för 26 procent av det samlade solvenskapitalkravet. Marknadsrisk är den största riskfaktorn sett till andel av solvenskapitalkravet för övrig livförsäkring. Marknadsrisken utgörs främst av aktierisk, medan försäkringsrisken huvudsakligen avser annullationsrisk.

Stresstesterna för annullationsrisk baseras på lönsamhet för varje undergrupp på aggregerad nivå. Olönsamma undergrupper testas för minskade annullationer och lönsamma undergrupper för de ökade annullationer samt för mass-annullation.

Minimikapitalkravet uppgick den 31 december 2017 till 897 064 TSEK, vilket ger en minimikapitalkvot på 615 procent. Minimikapitalkravet beräknas med standardformeln i Solvens II för både tjänstepensioner och övrig livförsäkring, där det linjära minimikapitalkravet baseras på försäkringstekniska avsättningar enligt Solvens I-reglerna för tjänstepensioner.

Tabellen nedan visar huvudkomponenterna i beräkningen av minimikapitalkravet.

Såväl solvenskapitalkrav som minimikapitalkrav har ökat under 2017. Solvenskapitalkravet har främst ökat på grund av ett större bestånd av försäkringar, men även på grund av en högre aktieexponering. Minimikapitalkravet har ökat på grund av ett större bestånd av försäkringar vilket medför högre försäkringstekniska avsättningar och därmed ett högre minimikapitalkrav.

Tabell E2.2 Beräkning av minimikapitalkrav (MCR), 31 december 2017

Övergripande MCR-beräkning, TSEK	
Linjärt MCR	897 064
SCR	2 524 943
MCR, tak	1 136 224
MCR, golv	631 236
Kombinerat MCR	897 064
Absolut golv för MCR	36 044
MCR	897 064

E3 Användning av undergruppen för durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet

NLP-SE tillämpar inte metoden durationsbaserad aktiekursrisk vid beräkning av solvenskapitalkravet.

E4 Skillnader mellan standardformeln och använda interna modeller

NLP-SE använder inte några interna modeller.

E5 Överträdelse av minimikapitalkravet och solvenskapitalkravet

NLP-SE har under hela 2017 legat över det föreskrivna solvenskapitalkravet.

E6 Övrig information

NLP-SE använder inte några företagsspecifika parametrar.

Bilagor

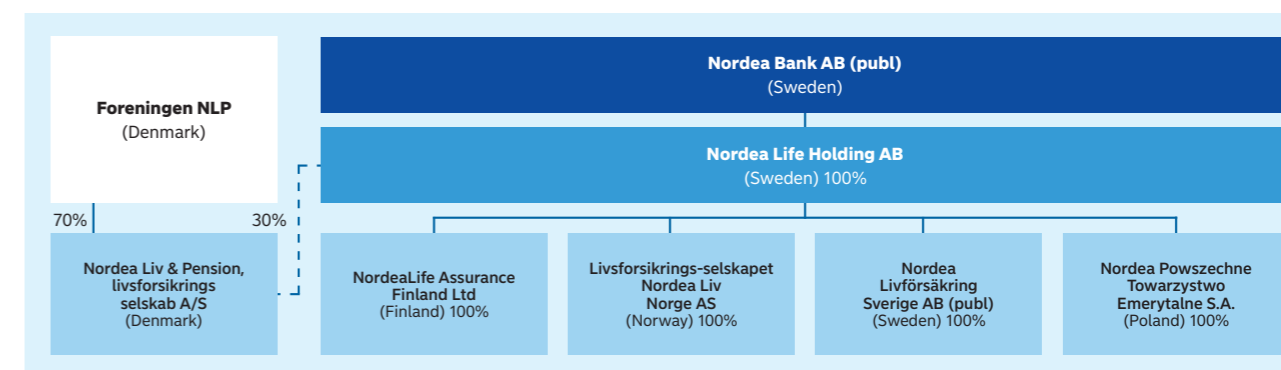
Bilaga 1

Förkortningar

ALM	Asset Liability Management
ALCO	Asset and Liability Committee
GIA	Group Internal Audit
IFRS	International Financial Reporting Standards
MCR	Minimum Capital Requirement
NLP	Nordea Life and Pensions
NLP-SE	Nordea Livförsäkring Sverige AB (publ)
ORSA	Own Risk and Solvency Assessment
OTC	Over-the-counter
RCSA	Risk & Control Self-Assessment
SCR	Solvency capital requirement

Bilaga 2

Legal struktur Nordea Life & Pensions

Bilaga 3

Balansräkning, 31 december 2017

Tillgångar

TSEK	Solvens-balansräkning	Lagbegränsad balansräkning
Goodwill	0	0
Uppskjuten anskaffningskostnad	0	194 270
Immateriella tillgångar	0	0
Uppskjutna skattefordringar	0	0
Överskott av pensionsförmåner	0	0
Materiella anläggningstillgångar som innehas för eget bruk	0	0
Placeringstillgångar (andra än tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal)	37 608 627	37 610 525
Fastighet (annat än för eget bruk)	568 972	570 870
Innehav i anknutna företag, inklusive intressebolag	117 131	117 131
Aktier	2 488 006	2 488 006
- Aktier – börsnoterade	2 195 406	2 195 406
- Aktier – icke börsnoterade	292 600	292 600
Obligationer	17 795 792	17 829 383
- Statsobligationer	9 332 614	9 332 615
- Företagsobligationer	8 463 178	8 496 768
- Strukturerade produkter	0	0
- Värdepapperiserade lån och lån med ställda säkerheter	0	0
Investeringsfonder	15 956 588	15 922 997
Derivat	682 139	682 139
Banktillgodohavanden som inte är likvida medel	0	0
Övriga placeringar	0	0
Tillgångar som innehas för index- och fondförsäkringsavtal	94 323 851	94 323 851
Lån och hypotekslån	1 480 933	1 480 933
Lån på försäkringsbrev	0	0
Lån och hypotekslån till fysiska personer	0	0
Andra lån och hypotekslån	1 480 933	1 480 933
Fordringar enligt återförsäkringsavtal från:	32 757	32 757
Skadeförsäkring och sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	0	0
- Skadeförsäkring exklusive sjukförsäkring	0	0
- Sjukförsäkring som liknar skadeförsäkring	0	0
Livförsäkring och sjukförsäkring som liknar livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	32 757	32 757
- Sjukförsäkring som liknar livförsäkring	0	0
- Livförsäkring, exklusive sjukförsäkring samt index- och fondförsäkringsavtal	32 757	32 757
Livförsäkring med indexreglerade förmåner och fondförsäkring	0	0
Depåer hos företag som avgivit återförsäkring	0	0
Försäkringsfordringar och fordringar på förmedlare	0	0
Återförsäkringsfordringar	0	0
Fordringar (kundfordringar, inte försäkring)	218 726	218 726
Egna aktier (direkt innehav)	0	0
Fordringar avseende primärkapitalposter eller garantikapital som infordrats men ej inbetalats	0	0
Kassa och bank	1 478 895	1 478 895
Övriga tillgångar som inte visas någon annanstans	220 024	25 754
Summa tillgångar	135 363 814	135 365 712

Balansräkning, forts.

Skulder

TSEK	Solvens-balansräkning	Lagbegränsad balansräkning
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring	0	0
Försäkringstekniska avsättningar – skadeförsäkring (exklusive sjukförsäkring)	0	0
- Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	0	0
- Bästa skattning	0	0
- Riskmarginal	0	0
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande skadeförsäkring)	0	0
- Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	0	0
- Bästa skattning	0	0
- Riskmarginal	0	0
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	35 894 073	36 333 911
Försäkringstekniska avsättningar – sjukförsäkring (liknande livförsäkring)	0	0
- Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	0	0
- Bästa skattning	0	0
- Riskmarginal	0	0
Försäkringstekniska avsättningar – livförsäkring (exklusive sjukförsäkring och indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal)	35 894 073	36 333 911
- Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	20 069 960	36 333 911
- Bästa skattning	15 700 871	0
- Riskmarginal	123 242	0
Försäkringstekniska avsättningar – indexreglerade avtal och fondförsäkringsavtal	92 816 470	94 373 077
Försäkringstekniska avsättningar beräknade som helhet	40 985 620	94 373 077
Bästa skattning	51 500 221	0
Riskmarginal	330 629	0
Övriga försäkringstekniska avsättningar	0	0
Eventualförpliktelser	0	0
Andra avsättningar än försäkringstekniska avsättningar	0	0
Pensionsåtaganden	67 144	41 088
Depåer från återförsäkrare	14 523	14 523
Uppskjutna skatteskulder	0	0
Derivat	139 042	139 042
Skulder till kreditinstitut	0	0
Andra finansiella skulder än skulder till kreditinstitut	0	0
Försäkringsskulder och skulder till förmedlare	16 861	16 861
Återförsäkringsskulder	0	0
Skulder (leverantörsskulder, inte försäkring)	13 147	13 147
Efterställda skulder	300 000	300 000
Efterställda skulder som inte ingår i primärkapitalet	0	0
Efterställda skulder som ingår i primärkapitalet	300 000	300 000
Övriga skulder som inte visas någon annanstans	764 462	766 360

Bilaga 4

Blanketter för kvantitativ rapportering (QRT)

Följande blanketter för kvantitativ rapportering ingår i solvens- och verksamhetsrapporten.

Alla belopp anges i tusentals kronor

QRT ref	QRT title
S.02.01.02	Balance sheet
S.05.01.02	Premiums, claims and expenses
S.05.02.01	Premiums, claims and expenses by country – not applicable to NLP-SE
S.12.01.02	Life and Health SLT Technical Provisions
S.17.01.02	Non-Life Technical Provisions – not applicable to NLP-SE
S.19.01.21	Non-life Insurance Claims Information – not applicable to NLP-SE
S.22.01.21	Impact of the long term guarantees and transitional measures – not applicable to NLP-SE
S.23.01.01	Own funds
S.25.01.21	Solvency Capital Requirement, calculated using the standard formula
S.25.02.21	Solvency Capital Requirement, calculated using the standard formula and a partial internal model – not applicable to NLP-SE
S.25.03.21	Solvency Capital Requirement, calculated using a full internal model – not applicable to NLP-SE
S.28.01.01	Minimum Capital Requirement – not applicable to NLP-SE
S.28.02.01	Minimum capital Requirement – Composite undertakings

S.02.01.02 Balance sheet

Assets

Intangible assets
Deferred tax assets
Pension benefit surplus
Property, plant & equipment held for own use
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)
Property (other than for own use)
Holdings in related undertakings, including participations
Equities
Equities – listed
Equities – unlisted
Bonds
Government Bonds
Corporate Bonds
Structured notes
Collateralised securities
Collective Investments Undertakings
Derivatives
Deposits other than cash equivalents
Other investments
Assets held for index-linked and unit-linked contracts
Loans and mortgages
Loans on policies
Loans and mortgages to individuals
Other loans and mortgages
Reinsurance recoverables from:
Non-life and health similar to non-life
Non-life excluding health
Health similar to non-life
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked
Health similar to life
Life excluding health and index-linked and unit-linked
Life index-linked and unit-linked
Deposits to cedants
Insurance and intermediaries receivables
Reinsurance receivables
Receivables (trade, not insurance)
Own shares (held directly)
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in
Cash and cash equivalents
Any other assets, not elsewhere shown
Total assets

	Solvency II value
	C0010
R0030	0
R0040	0
R0050	0
R0060	
R0070	37 608 627
R0080	568 972
R0090	117 131
R0100	2 488 006
R0110	2 195 406
R0120	292 600
R0130	17 795 792
R0140	9 332 615
R0150	8 463 178
R0160	0
R0170	0
R0180	15 956 588
R0190	682 139
R0200	0
R0210	0
R0220	94 323 851
R0230	1 480 933
R0240	0
R0250	0
R0260	1 480 933
R0270	32 757
R0280	0
R0290	0
R0300	0
R0310	32 757
R0320	0
R0330	32 757
R0340	0
R0350	0
R0360	0
R0370	0
R0380	218 726
R0390	0
R0400	0
R0410	1 478 895
R0420	220 024
R0500	135 363 813

S.12.01.02
Life and Health SLT Technical Provisions

	Insurance with profit participation	Index-linked and unit-linked insurance		Other life insurance		Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to insurance obligation other than health insurance obligations	Accepted reinsurance	Total (Life other than health insurance, incl. Unit-Linked)						
		C0020	C0030	C0040	C0050				C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0150
Technical provisions calculated as a whole	R0010	19 953 855	40 985 620			116 105		0	0	61 055 580				
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP calculated as a whole	R0020	0	0			30 640		0	0	30 640				
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM														
Best Estimate														
Gross Best Estimate	R0030	15 749 818		51 500 221	0	-48 947	0	0	0	67 201 092				
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080	0		0	0	2 117	0	0	0	2 117				
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re – total	R0090	15 749 818		51 500 221	0	-51 064	0	0	0	67 198 975				
Risk Margin	R0100	113 819	330 629			9 423		0	0	453 871				
Amount of the transitional on Technical Provisions														
Technical Provisions calculated as a whole	R0110	0	0			0		0	0	0				
Best estimate	R0120	0		0	0	0	0	0	0	0				
Risk margin	R0130	0	0			0		0	0	0				
Technical provisions – total	R0200	35 817 492	92 816 470			76 581		0	0	128 710 543				

	Health insurance (direct business)			Annuities stemming from non-life insurance contracts and relating to health insurance obligations	Health reinsurance (reinsurance accepted)	Total (Health similar to life insurance)			
	C0160	C0170	C0180				C0190	C0200	C0210
Technical provisions calculated as a whole	R0010								
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP calculated as a whole	R0020								
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM									
Best Estimate									
Gross Best Estimate	R0030								
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0080								
Best estimate minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re – total	R0090								
Risk Margin	R0100								
Amount of the transitional on Technical Provisions									
Technical Provisions calculated as a whole	R0110								
Best estimate	R0120								
Risk margin	R0130								
Technical provisions – total	R0200								

S.23.01.01
Own funds

Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35

- Ordinary share capital (gross of own shares)
- Share premium account related to ordinary share capital
- Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own – fund item for mutual and mutual-type undertakings
- Subordinated mutual member accounts
- Surplus funds
- Preference shares
- Share premium account related to preference shares
- Reconciliation reserve
- Subordinated liabilities
- An amount equal to the value of net deferred tax assets
- Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds

Deductions

Deductions for participations in financial and credit institutions

Total basic own funds after deductions

Ancillary own funds

- Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand
- Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual – type undertakings, callable on demand
- Unpaid and uncalled preference shares callable on demand
- A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand
- Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
- Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC
- Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
- Supplementary members calls – other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC
- Other ancillary own funds

Total ancillary own funds

Available and eligible own funds

- Total available own funds to meet the SCR
- Total available own funds to meet the MCR
- Total eligible own funds to meet the SCR
- Total eligible own funds to meet the MCR

SCR

MCR

Ratio of Eligible own funds to SCR

Ratio of Eligible own funds to MCR

	Total	Tier 1 – unrestricted	Tier 1 – restricted	Tier 2	Tier 3
	C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
R0010	600 000	600 000			
R0030	400 000	400 000			
R0040					
R0050					
R0070					
R0090					
R0110					
R0130	3 647 632	3 647 632			
R0140	300 000			300 000	
R0160	0				
R0180	690 459	690 459			
R0220	0				
R0230	0				
R0290	5 638 091	5 338 091	0	300 000	0
R0300					
R0310					
R0320					
R0330					
R0340					
R0350					
R0360					
R0370					
R0390					
R0400					
R0500	5 638 091	5 338 091		300 000	
R0510	5 638 091	5 338 091		300 000	
R0540	5 638 091	5 338 091		300 000	
R0550	5 517 504	5 338 091		179 413	
R0580	2 524 943				
R0600	897 064				
R0620	223,30%				
R0640	615,06%				

S.23.01.01.02 Reconciliation reserve

Reconciliation reserve

Excess of assets over liabilities

Own shares (held directly and indirectly)

Foreseeable dividends, distributions and charges

Other basic own fund items

Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds

Reconciliation reserve

Expected profits

Expected profits included in future premiums (EPIFP) – Life business

Expected profits included in future premiums (EPIFP) – Non-life business

Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)

	C0060
R0700	5 338 091
R0710	
R0720	
R0730	1 690 459
R0740	
R0760	3 647 632
R0770	108 384
R0780	
R0790	108 384

S.25.01.21 Solvency Capital Requirement – for undertakings on Standard Formula

Market risk

Counterparty default risk

Life underwriting risk

Health underwriting risk

Non-life underwriting risk

Diversification

Intangible asset risk

Basic Solvency Capital Requirement

	Gross solvency capital requirement	USP	Simplifications
	C0110	C0090	C0100
R0010	2 606 090		
R0020	170 158		
R0030	825 267		
R0040	0		
R0050	0		
R0060	-623 425		
R0070	0		
R0100	2 978 090		

Calculation of Solvency Capital Requirement

Operational risk

Loss-absorbing capacity of technical provisions

Loss-absorbing capacity of deferred taxes

Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC

Solvency Capital Requirement excluding capital add-on

Capital add-on already set

Solvency capital requirement

Other information on SCR

Capital requirement for duration-based equity risk sub-module

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds

Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios

Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304

	C0100
R0130	95 977
R0140	-1 197 600
R0150	0
R0160	648 476
R0200	2 524 943
R0210	0
R0220	2 524 943
R0400	0
R0410	1 876 467
R0420	0
R0430	0
R0440	0

S.28.02.01 Minimum capital Requirement – Both life and non-life insurance activity

Linear formula component for non-life insurance and reinsurance obligations

	Non-life activities	Life activities
	MCR _(NL, NL) Result	MCR _(NL, L) Result
	C0010	C0020
R0010		

Medical expense insurance and proportional reinsurance

Income protection insurance and proportional reinsurance

Workers' compensation insurance and proportional reinsurance

Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance

Other motor insurance and proportional reinsurance

Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance

Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance

General liability insurance and proportional reinsurance

Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance

Legal expenses insurance and proportional reinsurance

Assistance and proportional reinsurance

Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance

Non-proportional health reinsurance

Non-proportional casualty reinsurance

Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance

Non-proportional property reinsurance

	Non-life activities		Life activities	
	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
	C0030	C0040	C0050	C0060
R0020				
R0030				
R0040				
R0050				
R0060				
R0070				
R0080				
R0090				
R0100				
R0110				
R0120				
R0130				
R0140				
R0150				
R0160				
R0170				

Linear formula component for life insurance and reinsurance obligations

	Non-life activities	Life activities
	MCR _(NL, NL) Result	MCR _(NL, L) Result
	C0070	C0080
R0200		897 064

Obligations with profit participation – guaranteed benefits

Obligations with profit participation – future discretionary benefits

Index-linked and unit-linked insurance obligations

Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations

Total capital at risk for all life (re)insurance obligations

	Non-life activities		Life activities	
	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance /SPV) total capital at risk	Net (of reinsurance /SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance /SPV) total capital at risk
	C0090	C0100	C0110	C0120
R0210			22 364 926	
R0220			13 338 747	
R0230			92 485 841	
R0240			67 158	
R0250				163 378 709

Overall MCR calculation

	C0130
Linear MCR	R0300 897 064
SCR	R0310 2 524 943
MCR cap	R0320 1 136 224
MCR floor	R0330 631 236
Combined MCR	R0340 897 064
Absolute floor of the MCR	R0350 36 044
	C0130
Minimum Capital Requirement	R0400 897 064

Notional non-life and life MCR calculation

	Non-life activities	Life activities
	C0140	C0150
Notional linear MCR	R0500	897 064
Notional SCR excluding add-on (annual or latest calculation)	R0510	2 524 943
Notional MCR cap	R0520	1 136 224
Notional MCR floor	R0530	631 236
Notional Combined MCR	R0540	897 064
Absolute floor of the notional MCR	R0550 24 354	36 044
Notional MCR	R0560 24 354	897 064